

บรรณานุกรม

หนังสือ

- จิตติ คิงส์กัทย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยบัญชีเงินฝากและตั๋วเงิน
พ.ศ. 2497 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- จิก เศรษฐบุตร. คำอธิบายกฎหมายนิติกรรมและหนี้ เล่ม 2. 2 เล่ม. กรุงเทพมหานคร :
แสงทองการพิมพ์, 2513.
- _____ . แก้ไขเพิ่มเติมโดยจิตติ คิงส์กัทย์. หลักกฎหมายแพ่งลักษณะนิติกรรมและหนี้.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2524.
- เฉลิม ยงบุญเกิด. เชื้อกฎหมายและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 9. พระนคร :
โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2510.
- บัญญัติ สุชีวะ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน. กรุงเทพมหานคร :
กรุงสยามการพิมพ์, 2526.
- ประกาศน์ อวยชัย. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตั๋วเงินและความผิด
อันเกิดจากการใช้เชื้อ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : แสงทองการพิมพ์,
2512.
- ประยูร จินดาประกิจสุ. การธนาคารพาณิชย์ การดำเนินงานและการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ จำกัด, 2512.
- พจน์ ปะปากม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด. แก้ไขเพิ่มเติม
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : 2523.

- ไพจิตร บุญพันธ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด.
แก้ไขเพิ่มเติม พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์,
2525.
- ไพฑูรย์ กงสมบูรณ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะตัวเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สำราญ กัลยาณรุจ. ย่อคำพิพากษานางเรื่อง เกี่ยวกับธนาคารและตัวเงิน ร.ศ. 128 -
พ.ศ. 2518. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพระนิติการจปรประสม ม.ว.ม.,
ป.ช. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เณศ, 2520.
- เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. คำอธิบายกฎหมายตัวเงินรวมทั้งเช็ค. พิมพ์ครั้งที่ 3.
พระนคร : โรงพิมพ์คุ้งศุกษาการพิมพ์, 2502.
- คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ว่าด้วยตัวเงิน.
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2514. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จรัสสินทวงศ์, 2524.
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ เล่ม 1. ภาค 1 - 2
พ.ศ. 2478 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2505. 2 เล่ม. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2527.
- อัมพร ณ ตะกั่วทุ่ง. คำอธิบายกฎหมายลักษณะตัวเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร :
กรุงสยามการพิมพ์, 2524.

บทความ

ธนาคารแห่งประเทศไทย. "การจัดระบบการดำเนินงานระหว่างธนาคาร" ใน บัญชีข้อที่ระลึก
ในการเปิดอาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารแห่งประเทศไทย 12 กรกฎาคม 2525.
 หน้า 169 - 176. กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งทิวส์การพิมพ์ (1979)
 จำกัด, 2525.

จิตติ กังสยทิพย์. "ปัญหาในกำหิการประกันค้ำประกัน เรื่องธนาคารรับรองการชดเชยหลัง
 (endorsement guarantee) บทบัญญัติ เล่ม 27 (2513) ตอน 1 :
 69 - 84.

ประสิทธิ์ ไชวโกล. "การค้ำประกันสัญญาประกันค้ำประกันและกรมประกันค้ำประกัน" กฎหมาย
 เล่ม 1 31 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2527) : 14 - 41.

ประสิทธิ์ ไชวโกล, จรัส ภักดีมากุล. "วิฤกการทำงานเอกสารและสารนิเทศวิฤกได้ ตามหลัก
 กฎหมายโรมัน อังกฤษ และไทย". บทบัญญัติ เล่ม 35 (2521) ตอน 2 :
 197 - 223.

วิทยานิพนธ์

พจตุพร เนติไกรวี. "ผู้ทรงกั้วเงินค้ำประกันประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์." วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทมหาวิทฬภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2525.

สุรางกนา สภาพรเจริญสุข. "เลิกค้ำประกัน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทฬภาควิชา
 นิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

โสฬส สุภรณ์เนตร. "กั้วเงินค้ำประกันเมื่อซื้อบอคม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทฬภาค
 นิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

พจนานุกรม

โกศล ไสภาศย์วิจิตร. พจนานุกรมกฎหมายอังกฤษ - ไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๑.

กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์พรวิมล, ๒๕๒๕.

วารี พงษ์เวช. พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย วาดวยเศรษฐศาสตร์ การธนาคารและธุรกิจ.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ศรีเมืองการพิมพ์, ๒๕๒๒.

เอกสารอื่น ๆ

ระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคารในกรุงเทพมหานคร. (ธนาคารแห่งประเทศไทย
ใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๒). (อัครสำเนา).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHY

Books

- Arthur Linton Corbin. Corbin on Contracts. one Volume Edition.
St. Paul, Minn : West Publishing Co., 1952.
- Chorley, Lord. Law of Banking. 6 th ed. London : Sweet & Maxwell,
1974.
- Chorley & Smart. Leading Cases in the Law of Banking. 4 th ed.
London : Sweet & Maxwell, 1974.
- Maurice Megrah and Frank R. Ryder. Byles on Bills of Exchanges,
the law of bills of exchange, promesory notes, bank notes
and cheques. 24 th ed. London : Sweet & Maxwell, 1979.
- _____. Paget's Law of Banking. 9 th ed. London : Butterworths,
1982.
- The American Law Institute National Conference of Commissioners
on Uniform State Laws. Uniform Commercial Code. 9 th ed.
St. Paul, Minn. : West Publishing Co., 1981.

Dictionary

- Henry Campbell Black. Black's Law Dictionary. 5 th ed. St. Paul,
Minn. : West Publishing Co., 1979.
-

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BILLS OF EXCHANGE ACT 1882

An Act to codify the law relating to Bills of Exchange, Cheques, and Promissory Notes. (18th August, 1882).

PART I

PRELIMINARY

Short title

1. This Act may be cited as the Bills of Exchange Act 1882

Interpretation of terms

2. In this Act, unless the context otherwise requires,-
"Acceptance" means an acceptance completed by delivery or notification.

"Action" includes a counter claim and set off.

"Banker" includes a body of persons whether incorporated or not who carry on the business of banking

"Bankrupt" includes any person whose estate is vested in a trustee or assignee under the law for the time being in force relating to bankruptcy.

"Bearer" means the person in possession of a bill or note which is payable to bearer.

"Bill" means bill of exchange and "note" means promissory note.

"Delivery" means transfer of possession, actual or constructive, from one person to another.

"Holder" means the payee or indorsee of a bill or note who is in possession of it, or the bearer thereof.

"Indorsement" means an indorsement completed by delivery.

"Issue" means the first delivery of a bill or note, complete in form to a person who takes it as a holder.

"Person" includes a body of persons whether incorporated or not.

"Value" means, valuable consideration.

"Written" includes printed, and "writing" includes print.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PART II

BILLS OF EXCHANGE

Form and Interpretation

Bill of exchange defined

3.¹ (1) A bill of exchange is an unconditional order in writing, addressed by one person to another, signed by the person giving it, requiring the person to whom it is addressed to pay on demand or at a fixed or determinable future time a sum certain in money to or to the order of a specified person, or to bearer.

(2) An instrument which does not comply with these conditions, or which orders any act to be done in addition to the payment of money, is not a bill of exchange.

¹ This section was amended by the Decimal Currency Act 1969, s.2.

"2. Bills of exchange and promissory notes.

(1) A bill of exchange or promissory note drawn or made on or after the appointed day shall be invalid if the sum payable is an amount of money wholly or partly in shillings or pence.

(2) A bill of exchange or promissory note for an amount wholly or partly in shillings or pence dated 15th February 1971 or later shall be deemed to have been drawn or made before 15th February 1971 if it bears a certificate in writing by a banker that it was so drawn or made.

(3) An order to pay out of a particular fund is not unconditional within the meaning of this section; but an unqualified order to pay, coupled with (a) an indication of a particular fund out of which the drawee is to reimburse himself or a particular account to be debited with the amount, or (b) a statement of the transaction which gives rise to the bill, is unconditional.

(4) A bill is not invalid by reason -

- (a) That it is not dated.
- (b) That it does not specify the value given, or that any value has been **given therefor**.
- (c) That it does not specify the place where it is drawn or the place where it is payable.

Inland and foreign bills

4. (1) An inland bill is a bill which is or on the face of it purports to be (a) both drawn and payable within the British Islands, or (b) drawn within the British Islands upon some person resident therein. Any other bill is a foreign bill.

For the purposes of this Act "British Islands" means any part of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, the Islands of Man, Guernsey, Jersey, Alderney, and Sark, and the islands adjacent to any of them being part of the dominions of Her Majesty.

(2) Unless the contrary appear on the face of the bill the holder may treat it as an inland bill.

Effect where different parties to bill are the same person

5. (1) A bill may be drawn payable to, or to the order of, the drawer; or it may be drawn payable to, or to the order of, the drawee.

(2) Where in a bill drawer and drawee are the same person, or where the drawee is a fictitious person or a person not having capacity to contract, the holder may treat the instrument, at his option, either as a bill of exchange or as a promissory note.

Address to drawee

6. (1) The drawee must be named or otherwise indicated in a bill with reasonable certainty.

(2) A bill may be addressed to two or more drawees whether they are partners or not, but an order addressed to two drawees in the alternative or to two or more drawees in succession is not a bill of exchange.

Certainty required as to payee

7. (1) Where a bill is not payable to bearer, the payee must be named or otherwise indicated therein with reasonable certainty.

(2) A bill may be made payable to two or more payees jointly, or it may be made payable in the alternative to one of two, or one or some of several payees. A bill may also be made payable to the holder of an office for the time being.

(3) Where the payee is a fictitious or non-existing person the bill may be treated as payable to bearer.

What bills are negotiable

8. (1) When a bill contains words prohibiting transfer, or indicating an intention that it should not be transferable, it is valid as between the parties thereto, but is not negotiable.

(2) A negotiable bill may be payable either to order or to bearer.

(3) A bill is payable to bearer which is expressed to be so payable, or on which the only or last indorsement is an indorsement in blank.

(4) A bill is payable to order which is expressed to be so payable or which is expressed to be payable to a particular person, and does not contain words prohibiting transfer or indicating an intention that it should not be transferable.

(5) Where a bill, either originally or by indorsement, is expressed to be payable to the order of a specified person, and not to him or his order, it is nevertheless payable to him or his order at his option.

Sum payable

9. (1) The sum payable by a bill is a sum certain within the meaning of this Act, although it is required to be paid-

- (a) With interest.
- (b) By stated instalments.
- (c) By stated instalments, with a provision that upon default in payment of any instalment the whole shall become due.
- (d) According to an indicated rate of exchange or according to a rate of exchange to be ascertained as directed by the bill.

(2) Where the sum payable is expressed in words and also in figures, and there is a discrepancy between the two, the sum denoted by the words is the amount payable.

(3) Where a bill is expressed to be payable with interest, unless the instrument otherwise provides, interest runs from the date of the bill, and if the bill is undated from the issue thereof.

Bill payable on demand

10. (1) A bill is payable on demand-

- (a) Which is expressed to be payable on demand,

or at sight, or on presentation; or.

(b) In which no time for payment is expressed.

(2) Where a bill is accepted or indorsed when it is overdue, it shall, as regards the acceptor who so accepts, or any indorser who so indorses it, be deemed a bill payable on demand.=

Bill payable at a future time

11. A bill is payable at a determinable future time within the meaning of this Act which is expressed to be payable-

(1) At a fixed period after date or sight.

(2) On or at a fixed period after the occurrence of a specified event which is certain to happen, though the time of happening may be uncertain.

An instrument expressed to be payable on a contingency is not a bill, and the happening of the event does not cure the defect.

Omission of date in bill payable after date

12. Where a bill expressed to be payable at a fixed period after date is issued undated, or where the acceptance of a bill payable at a fixed period after sight is undated, any holder may insert therein the true date of issue or acceptance, and the bill shall be payable accordingly.

Provided that

(1) where the holder in good faith and by mistake inserts a wrong date, and

(2) in every case where a wrong date is inserted, if the bill subsequently comes into the hands of a holder in due course the bill shall not be avoided thereby, but shall operate and be payable as if the date so inserted had been the true date.

Ante-dating and post-dating

13. (1) Where a bill or an acceptance or any indorsement on a bill is dated, the date shall, unless the contrary be proved, be deemed to be the true date of the drawing, acceptance, or indorsement, as the case may be.

(2) A bill is not invalid by reason only that it is ante-dated or post-dated, or that it bears date on a Sunday.

Computation of time of payment

14. Where a bill is not payable on demand, the day on which it falls due is determined as follows :

(1) Three days, called days of grace, are, in every case where the bill itself does not otherwise provide, added to the time of payment as fixed by the bill, and the bill is due and payable on the last day of grace : Provided that -

- (a) When the last day of grace falls on Sunday, Christmas Day, Good Friday, or a day appointed by royal proclamation as a public fast or thanksgiving day, the bill is, except in the case hereinafter provided for, due and payable on the preceding business day.
- (b) When the last day of grace is a bank holiday (other than Christmas Day or Good Friday) under the Bank Holidays Act 1871, and Acts amending or extending it, or when the last day of grace is a Sunday and the second day of grace is a bank holiday, the bill is due and

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

payable on the succeeding business day.¹

¹But see Banking and Financial Dealings Act 1971, s.3(2)

Due date

3(2) For section 14(1) of the Bills of Exchange Act 1882 (under or by virtue of which the date of maturity of a bill or promissory note that does not say otherwise is arrived at by adding three days of grace to the time of payment as fixed by the bill or note, but is advanced or postponed if the last day of grace is a non-business day) there shall be substituted, except in its application to bills drawn and notes made before this subsection comes into force, the following paragraph -

"(1) The bill is due and payable in all cases on the last day of the time of payment as fixed by the bill or, if that is a non-business day, on the succeeding business day"

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2) Where a bill is payable at a fixed period after date, after sight, or after the happening of a specified event, the time of payment is determined by excluding the day from which the time is to begin to run and by including the day of payment.

(3) Where a bill is payable at a fixed period after sight, the time begins to run from the date of the acceptance if the bill be accepted, and from the date of noting or protest if the bill be noted or protested for non-acceptance or for non-delivery.

(4) The term "month" in a bill means calendar month.

Case of need

15. The drawer of a bill and any indorser may insert therein the name of a person to whom the holder may resort

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

in case of need, that is to say, in case the bill is dishonoured by non-acceptance or non-payment. Such person is called the referee in case of need. It is in the option of the holder to resort to the referee in case of need or not as he may think fit.

Optional stipulations by drawer or indorser

16. The drawer of a bill, and any indorser, may insert therein an express stipulation -

(1) Negating or limiting his own liability to the holder.

(2) Waiving as regards himself some or all of the holder's duties.

Definition and requisites of acceptance

17. (1) The acceptance of a bill is the signification by the drawee of his assent to the order of the drawer.

(2) An acceptance is invalid unless it complies with the following conditions, namely :

(a) It must be written on the bill and be signed by the drawee. The mere signature of the drawee without additional words is sufficient.

- (b) It must not express that the drawee will perform his promise by any other means than the payment of money.

Time for acceptance

18. A bill may be accepted -

(1) Before it has been signed by the drawer, or while otherwise incomplete.

(2) When it is overdue, or after it has been dishonoured by a previous refusal to accept, or by non-payment.

(3) When a bill payable after sight is dishonoured by non-acceptance, and the drawee subsequently accepts it, the holder, in the absence of any different agreement, is entitled to have the bill accepted as of the date of first presentment to the drawee for acceptance.

General and qualified acceptances

19. (1) An acceptance is either (a) general or (b) qualified.

(2) A general acceptance assents without qualification to the order of the drawer. A qualified acceptance in express terms varies the effect of the bill as drawn.

In particular an acceptance is qualified which is -

- (a) conditional, that is to say, which makes payment by the acceptor dependent on the fulfilment of a condition therein stated.
- (b) partial, that is to say, an acceptance to pay part only of the amount for which the bill is drawn.
- (c) local, that is to say, an acceptance to pay only at a particular specified place.

An acceptance to pay at a particular place is a general acceptance, unless it expressly states that the bill is to be paid there only and not elsewhere.

- (d) qualified as to time.
- (e) the acceptance of some one or more of the drawees, but not of all.

Inchoate instruments

20. (1) Where a simple signature on a blank stamped paper is delivered by the signer in order that it may be converted into a bill, it operates as a prima facie authority to fill it up as a complete bill for any amount the stamp will cover,¹ using the signature for that of the drawer, or the

¹The Finance Act 1970, Sched. 8, Pt. V, part repealed the Bills of Exchange Act 1882 by eliminating from s.20(1) the words "stamped" and "the stamp will cover."

acceptor, or an indorser ; and, in like manner, when a bill is wanting in any material particular, the person in possession of it has a prima facie authority to fill up the omission in any way he thinks fit.

(2) In order that any such instrument when completed may be enforceable against any person who became a party thereto prior to its completion, it must be filled up within a reasonable time, and strictly in accordance with the authority given. Reasonable time for this purpose is a question of fact.

Provided that if any such instrument after completion is negotiated to a holder in due course it shall be valid and effectual for all purposes in his hands, and he may enforce it if it had been filled up within a reasonable time and strictly in accordance with the authority given.

Delivery

21. (1) Every contract on a bill, whether it be the drawer's, the acceptor's, or an indorser's, is incomplete and revocable, until delivery of the instrument in order to give effect thereto.

Provided that where an acceptance is written on a bill, and the drawee gives notice to or according to the directions of the person entitled to the bill that he has accepted it, the acceptance then becomes complete and irrevocable.

(2) As between immediate parties, and as regards a remote party other than a holder in due course, the delivery -

(a) In order to be effectual must be made either by or under the authority of the party drawing, accepting, or indorsing, as the case may be.

(b) May be shown to have been conditional or for a special purpose only, and not for the purpose of transferring the property in the bill.

But if the bill be in the hands of a holder in due course a valid delivery of the bill by all parties prior to him so as to make them liable to him is conclusively presumed.

(3) Where a bill is no longer in the possession of a party who has signed it as drawer, acceptor, or indorser, a valid and unconditional delivery by him is presumed until the contrary is proved.

Capacity and Authority of Parties

Capacity of parties

22. (1) Capacity to incur liability as party to a bill is co-extensive with capacity to contract.

Provided that nothing in this section shall enable a corporation to make itself liable as drawer, acceptor or indorser of a bill unless it is competent to do so to do under the law for the time being in force relating to corporations.

(2) Where a bill is drawn or indorsed by an infant, minor, or corporation having no capacity or power to incur liability on a bill, the drawing or indorsement entitles the holder to receive payment of the bill, and to enforce it against any other party thereto.

Signature essential to liability

23. No person is liable as drawer, indorser, or acceptor of a bill who has not signed it as such : provided that

(1) Where a person signs a bill in a trade or assumed name, he is liable thereon as if he had signed it in his own name.

(2) The signing of the name of a firm is equivalent to the signature by the person so signing of the names of the persons liable as partners in that firm.

Forged or unauthorised signature

24. Subject to the provisions of this Act, where a signature on a bill is forged or placed thereon without the authority of the person whose signature it purports to be, the

forged or unauthorised signature is wholly inoperative, and no right to retain the bill or to give a discharge therefor or to enforce payment thereof against any party thereto can be acquired through or under that signature, unless the party against whom it is sought to retain or enforce payment of the bill is precluded from setting up the forgery or want of authority.

Provided that nothing in this section shall affect the ratification of an unauthorised signature not amounting to a forgery.

Procurator signatures

25. A signature by procurator operates as notice that the agent has but a limited authority to sign, and the principal is only bound by such signature if the agent in so signing was acting within the actual limits of his authority.

Person signing as agent or in representative capacity

26. (1) Where a person signs a bill as drawer, indorser, or acceptor, and adds words to his signature, indicating that he signs for or on behalf of a principal, or in a representative character, he is not personally liable thereon; but the mere addition to his signature of words describing him as an agent, or as filling a representative character, does not exempt him from personal liability.

(2) In determining whether a signature on a bill is that of the principal or that of the agent by whose hand it is written, the construction most favourable to the validity of the instrument shall be adopted.

The Consideration for a Bill

Value and holder for value

27. (1) Valuable consideration for a bill may be constituted by, -

- (a) Any consideration sufficient to support a simple contract;
- (b) An antecedent debt or liability. Such a debt or liability is deemed valuable consideration whether the bill is payable on demand or at a future time.

(2) Where value has at any time been given for a bill the holder is deemed to be a holder for value as regards the acceptor and all parties to the bill who became parties prior to such time.

(3) Where the holder of a bill has a lien on it arising either from contract or by implication of law, he is deemed to be a holder for value to the extent of the sum for which he has a lien.

Accommodation bill or party

28. (1) An accommodation party to a bill is a person who has signed a bill as drawer, acceptor, or indorser, without receiving value therefor, and for the purpose of lending his name to some other person.

(2) An accommodation party is liable on a bill to a holder for value; and it is immaterial whether, when such holder took the bill, he knew such party to be an accommodation party or not.

Holder in due course

29. (1) A holder in due course is a holder who has taken a bill, complete and regular on the face of it, under the following conditions; namely,

(a) that he became the holder of it before it was overdue, and without notice that it had been previously dishonoured, if such was the fact.

(b) That he took the bill in good faith and for value, and that at the time the bill was negotiated to him he had no notice of any defect in the title of the person who negotiated it.

(2) In particular the title of a person who negotiates a bill is defective within the meaning of this Act when he obtained the bill, or the acceptance thereof, by fraud, duress, or force and fear, or other unlawful means, or for an illegal consideration, or when he negotiates it in breach of faith, or under such circumstances as amount to a fraud.

(3) A holder (whether for value or not) who derives his title to a bill through a holder in due course, and who is not himself a party to any fraud or illegality affecting it, has all the rights of that holder in due course as regards the acceptor and all parties to the bill prior to that holder.

Presumption of value and good faith

30. (1) Every party whose signature appears on a bill is prima facie deemed to have become a party thereto for value.

(2) Every holder of a bill is prima facie deemed to be a holder in due course; but if in an action on a bill it is admitted or proved that the acceptance, issue, or subsequent negotiation of the bill is affected with fraud, duress, or force and fear, or illegality, the burden of proof is shifted, unless and until the holder proves that, subsequent to the alleged fraud or illegality, value has in good faith been given for the bill.

Negotiation of Bills

Negotiation of bill

31. (1) A bill is negotiated when it is transferred from one person to another in such a manner as to constitute the transferee the holder of the bill.

(2) A bill payable to bearer is negotiated by a delivery.

(3) A bill payable to order is negotiated by the indorsement of the holder completed by delivery.

(4) Where the holder of a bill payable to his order transfers it for value without indorsing it, the transfer gives the transferee such title as the transferor had in the bill, and the transferee in addition acquires the right to have the indorsement of the transferor.

(5) Where any person is under obligation to indorse a bill in a representative capacity, he may indorse the bill in such terms as to negative personal liability.

Requisites of a valid indorsement

32. An indorsement in order to operate as a negotiation must comply with the following conditions, namely -

(1) It must be written on the bill itself and be signed by the indorser. The simple signature of the indorser

on the bill, without additional words, is sufficient.

An indorsement written on an allonge, or on a "copy" of a bill issued or negotiated in a country where "copies" are recognised, is deemed to be written on the bill itself.

(2) It must be an indorsement of the entire bill. A partial indorsement, that is to say, an indorsement which purports to transfer to the indorsee a party only of the amount payable, or which purports to transfer the bill to two or more indorsees severally, does not operate as a negotiation of the bill.

(3) Where a bill is payable to the order of two or more payees or indorsees who are not partners all must indorse, unless the one indorsing has authority to indorse for the others.

(4) Where, in a bill payable to order, the payee or indorsee is wrongly designated, or his name is mis-spelt, he may indorse the bill as therein described, adding, if he thinks fit, his proper signature.

(5) Where there are two or more indorsements on a bill, each indorsement is deemed to have been made in the order in which it appears on the bill, until the contrary is proved.

(6) An indorsement may be made in blank or special. It may also contain terms making it restrictive.

Conditional indorsement

33. Where a bill purports to be indorsed conditionally the condition may be disregarded by the payer, and payment to the indorsee is valid whether the condition has been fulfilled or not.

Indorsement in blank and special indorsement

34. (1) An indorsement in blank specifies no indorsee, and a bill so indorsed becomes payable to bearer.

(2) A special indorsement specifies the person to whom, or to whose order, the bill is to be payable.

(3) The provisions of this Act relating to a payee apply with the necessary modifications to an indorsee under a special indorsement.

(4) Where a bill has been indorsed in blank, any holder may convert the blank indorsement into a special indorsement by writing above the indorser's signature a direction to pay the bill to or to the order of himself or some other person.

Restrictive indorsement

35. (1) An indorsement is restrictive which prohibits the further negotiation of the bill or which expresses that it is a mere authority to deal with the bill as thereby directed and not a transfer of the ownership thereof, as, for example, if a bill be indorsed "Pay D only," or "Pay D for the account of X," or "Pay D or order for collection".

(2) A restrictive indorsement gives the indorsee the right to receive payment of the bill and to sue any party thereto that his indorser could have sued, but gives him no power to transfer his rights as indorsee unless it expressly authorises him to do so.

(3) Where a restrictive indorsement authorises further transfer, all subsequent indorsees take the bill with the same rights and subject to the same liabilities as the first indorsee under the restrictive indorsement.

Negotiation of overdue or dishonoured bill

36. (1) Where a bill is negotiable in its origin it continues to be negotiable until it has been (a) restrictively indorsed or (b) discharged by payment or otherwise.

(2) Where an overdue bill is negotiated, it can only be negotiated subject to any defect of title affecting it

at its maturity, and thenceforward no person who takes it can acquire or give a better title than that which the person from whom he took it had.

(3) A bill payable on demand is deemed to be overdue within the meaning and for the purposes of this section, when it appears on the face of it to have been in circulation for an unreasonable length of time. What is unreasonable length of time for this purpose is a question of fact.

(4) Except where an indorsement bears date after the maturity of the bill, every negotiation is prima facie deemed to have been effected before the bill was overdue.

(5) Where a bill which is not overdue has been dishonoured any person who takes it with notice of the dishonour takes it subject to any defect of title attaching thereto at the time of dishonour, but nothing in this subsection shall affect the rights of a holder in due course.

Negotiation of bill to party already liable thereon

37. Where a bill is negotiated back to the drawer, or to a prior indorser or to the acceptor, such party may, subject to the provisions of this Act, re-issue and further negotiate the bill, but he is not entitled to enforce payment of the bill against any intervening party to whom he was previously liable.

Rights of the holder

38. The rights and powers of the holder of a bill are as follows :

(1) He may sue on the bill in his own name;

(2) Where he is a holder in due course, he holds the bill free from any defect of title of prior parties, as well as from mere personal defences available to prior parties among themselves, and may enforce payment against all parties liable on the bill;

(3) Where his title is defective (a) if he negotiates the bill to a holder in due course, that holder obtains a good and complete title to the bill, and (b) if he obtains payment of the bill the person who pays him in due course gets a valid discharge for the bill.

General Duties of the Holder

When presentment for acceptance is necessary

39. (1) Where a bill is payable after sight, presentment for acceptance is necessary in order to fix the maturity of the instrument.

(2) Where a bill expressly stipulates that it shall be presented for acceptance, or where a bill is drawn

payable elsewhere than at the residence or place of business of the drawee, it must be presented for acceptance before it can be presented for payment.

(3) In no other case is presentment for acceptance necessary in order to render liable any party to the bill.

(4) Where the holder of a bill, drawn payable elsewhere than at the place of business or residence of the drawee, has not time, with the exercise of reasonable diligence, to present the bill for acceptance before presenting it for payment on the day that it falls due, the delay caused by presenting the bill for acceptance before presenting it for payment is excused, and does not discharge the drawer and indorsers.

Time for presenting bill payable after sight

40. (1) Subject to the provisions of this Act, when a bill payable after sight is negotiated, the holder must either present it for acceptance or negotiate it within a reasonable time.

(2) If he do not do so, the drawer and all indorsers prior to that holder are discharged.

(3) In determining what is a reasonable time within the meaning of this section, regard shall be had to the nature of the bill, the usage of trade with respect to similar bills,

and the facts of the particular case.

Rules as to presentment for acceptance, and excuses for non-presentment

41. (1) A bill is duly presented for acceptance which is presented in accordance with the following rules :

- (a) The presentment must be made by or on behalf of the holder to the drawee or to some person authorised to accept or refuse acceptance on his behalf at a reasonable hour on a business day and before the bill is overdue:
- (b) Where a bill is addressed to two or more drawees, who are not partners, presentment must be made to them all, unless one has authority to accept for all, then presentment may be made to him only:
- (c) Where the drawee is dead presentment may be made to his personal representative:
- (d) Where the drawee is bankrupt, presentment may be made to him or to his trustee:
- (e) Where authorised by agreement or usage, a presentment through the post office is sufficient.

(2) Presentment in accordance with these rules is excused, and a bill may be treated as dishonoured by non-acceptance -

- (a) Where the drawee is dead or bankrupt, or is a fictitious person or a person not having capacity to contract by bill:
- (b) Where, after the exercise of reasonable diligence, such presentment cannot be effected:
- (c) Where although the presentment has been irregular, acceptance has been refused on some other ground.

(3) The fact that the holder has reason to believe that the bill, on presentment, will be dishonoured does not excuse presentment.

Non-acceptance

42. When a bill is duly presented for acceptance and is not accepted within the customary time, the person presenting it must treat it as dishonoured by non-acceptance. If he do not, the holder shall lose his right of recourse against the drawer and indorsers.

Dishonour by non-acceptance and its consequences

43. (1) A bill is dishonoured by non-acceptance -

(a) When it is duly presented for acceptance, and such an acceptance as is prescribed by this Act is refused or cannot be

obtained; or

(b) When presentment for acceptance is excused and the bill is not accepted.

(2) Subject to the provisions of this Act when a bill is dishonoured by non-acceptance, an immediate right of recourse against the drawer and indorsers accrues to the holder, and no presentment for payment is necessary.

Duties as to qualified acceptances

44. (1) The holder of a bill may refuse to take a qualified acceptance, and if he does not obtain an unqualified acceptance may treat the bill as dishonoured by non-acceptance.

(2) Where a qualified acceptance is taken, and the drawer or an indorser has not expressly or impliedly authorised the holder to take qualified acceptance, or does not subsequently assent thereto, such drawer or indorser is discharged from his liability on the bill.

The provisions of this subsection do not apply to a partial acceptance, whereof due notice has been given. Where a foreign bill has been accepted as to part, it must be protested as to the balance.

(3) When the drawer or indorser of a bill receives notice of a qualified acceptance, and does not within a reasonable time express his dissent to the holder he shall be deemed to have assented thereto.

Rules as to presentment for payment

45. Subject to the provisions of this Act a bill must be duly presented for payment. If it be not so presented the drawer and indorsers shall be discharged.

A bill is duly presented for payment which is presented in accordance with the following rules: -

(1) Where the bill is not payable on demand, presentment must be made on the day it falls due.

(2) Where the bill is payable on demand, then, subject to the provisions of this Act, presentment must be made within a reasonable time after its issue in order to render the drawer liable, and within a reasonable time after its indorsement, in order to render the indorser liable.

In determining what is a reasonable time, regard shall be had to the nature of the bill, the usage of trade with regard to similar bills, and the facts of the particular case.

(3) Presentment must be made by the holder or by some person authorised to receive payment on his behalf at a reasonable hour on a business day, at the proper place as hereinafter defined, either to the person designated by the bill as payer, or to some person authorised to pay or refuse payment on his behalf if with the exercise of reasonable diligence such person can there be found.

(4) A bill is presented at the proper place: -

(a) Where a place of payment is specified in the bill and the bill is there presented.

(b) Where no place of payment is specified, but the address of the drawee or acceptor is given in the bill, and the bill is there presented.

(c) Where no place of payment is specified and no address given, and the bill is presented at the drawee's or acceptor's place of business if known, and if not,

at his ordinary place of residence if known.

(d) In any other case if presented to the drawee or acceptor wherever he can be found, or if presented at his last known place of business or residence.

(5) Where a bill is presented at the proper place, and after the exercise of reasonable diligence, no person authorised to pay or refuse payment can be found there, no further presentment to the drawee or acceptor is required.

(6) Where a bill is drawn upon, or accepted by two or more persons who are not partners, and no place of payment is specified, presentment must be made to them all.

(7) Where the drawee or acceptor of a bill is dead, and no place of payment is specified, presentment must be made to a personal representative, if such there be, and with the exercise of reasonable diligence he can be found.

(8) Where authorised by agreement or usage a presentment through the post office is sufficient.

Excuses for delay or non-presentment for payment

46. (1) Delay in making presentment for payment is excused when the delay is caused by circumstances beyond the control of the holder, and not imputable to his default, misconduct, or negligence. When the cause of delay ceases to

operate presentment must be made with reasonable diligence.

(2) Presentment for payment is dispensed with, -

(a) Where, after the exercise of reasonable diligence presentment, as required by this Act, cannot be effected.

The fact that the holder has reason to believe that the bill will, on presentment, be dishonoured, does not dispense with the necessity for presentment.

(b) Where the drawee is a fictitious person.

(c) As regards the drawer where the drawee or acceptor is not bound, as between himself and the drawer, to accept or pay the bill, and the drawer has no reason to believe that the bill would be paid if presented.

(d) As regards an indorser, where the bill was accepted or made for the accommodation of that indorser, and he has no reason to expect that the bill would be paid if presented.

(e) By waiver of presentment, express or implied.

Dishonour by non-payment

47. (1) A bill is dishonoured by non-payment (a) when it is duly presented for payment and payment is refused or cannot be obtained, or (b) when presentment is excused and the bill is overdue and unpaid.

(2) Subject to the provisions of this Act, when a bill is dishonoured by non-payment, an immediate right of recourse against the drawer and indorsers accrues to the holder.

Notice of dishonour and effect of non-notice

48. Subject to the provisions of this Act, when a bill has been dishonoured by non-acceptance or by non-payment, notice of dishonour must be given to the drawer and each indorser, and any drawer or indorser to whom such notice is not given is discharged; Provided that -

(1) Where a bill is dishonoured by non-acceptance, and notice of dishonour is not given, the rights of a holder in due course subsequent to the omission, shall not be prejudiced by the omission.

(2) Where a bill is dishonoured by non-acceptance, and due notice of dishonour is given, it shall not be necessary to give notice of a subsequent dishonour by non-payment unless

the bill shall in the meantime have been accepted.

Rules as to notice of dishonour

49. Notice of dishonour in order to be valid and effectual must be given in accordance with the following rules: -

(1) The notice must be given by or on behalf of the holder, or by or on behalf of an indorser who, at the time of giving it, is himself liable on the bill.

(2) Notice of dishonour may be given by an agent either in his own name, or in the name of any party entitled to give notice whether that party be his principal or not.

(3) Where the notice is given by or on behalf of the holder, it enures for the benefit of all subsequent holders and all prior indorsers who have a right of recourse against the party to whom it is given.

(4) Where notice is given by or on behalf of an indorser entitled to give notice as hereinbefore provided, it enures for the benefit of the holder and all indorsers subsequent to the party to whom notice is given.

(5) The notice may be given in writing, or by personal communication, and may be given in any terms which sufficiently identify the bill, and intimate that the bill has been dishonoured by non-acceptance or non-payment.

(6) The return of a dishonoured bill to the drawer or an indorser is, in point of form, deemed a sufficient notice of dishonour.

(7) A written notice need not be signed, and an insufficient written notice may be supplemented and validated by verbal communication. A misdescription of the bill shall not vitiate the notice unless the party to whom the notice is given is in fact misled thereby.

(8) Where notice of dishonour is required to be given to any person, it may be given either to the party himself, or to his agent in that behalf.

(9) Where the drawer or indorser is dead, and the party giving notice knows it, the notice must be given to a personal representative if such there be, and with the exercise of reasonable diligence can be found.

(10) Where the drawer or indorser is bankrupt, notice may be given either to the party himself or to the trustee.

(11) Where there are two or more drawers or indorsers who are not partners, notice must be given to each of them, unless one of them has authority to receive such notice for the others.

(12) The notice may be given as soon as the bill is dishonoured and must be given within a reasonable time thereafter.

In the absence of special circumstances notice is not deemed to have been given within a reasonable time, unless -

- (a) where the person giving and the person to receive notice reside in the same place, the notice is given or sent off in time to reach the latter on the day after the dishonour of the bill.
- (b) where the person giving and the person to receive notice reside in different places, the notice is sent off on the day after dishonour of the bill, if there be a post at a convenient hour on that day, and if there be no such post on that day then by the next post thereafter.

(13) Where a bill when dishonoured is in the hands of an agent, he may either himself give notice to the parties liable on the bill, or he may give notice to his principal. If he give notice to his principal, he must do so within the same time as if he were the holder, and the principal upon receipt of such notice has himself the same time for giving notice as if the agent had been an independent holder.

(14) Where a party to a bill receives due notice of dishonour, he has after the receipt of such notice the same period of time for giving notice to antecedent parties that

the holder has after the dishonour.

(15) Where notice of dishonour is duly addressed and posted, the sender is deemed to have given due notice of dishonour, notwithstanding any miscarriage by the post office.

Excuses for non-notice and delay

50. (1) Delay in giving notice of dishonour is excused where the delay is caused by circumstances beyond the control of the party giving notice, and not imputable to his default, misconduct, or negligence. When the cause of delay ceases to operate the notice must be given with reasonable diligence.

(2) Notice of dishonour is dispensed with -

(a) When, after the exercise of reasonable diligence, notice as required by this Act cannot be given to or does not reach the drawer or indorser sought to be charged.

(b) By waiver express or implied. Notice of dishonour may be waived before the time of giving notice has arrived, or after the omission to give due notice.

(c) As regards the drawer in the following cases, namely, (1) where drawer and drawee

are the same person, (2) where the drawee is a fictitious person or a person not having capacity to contract, (3) where the drawer is the person to whom the bill is presented for payment, (4) where the drawee or acceptor is as between himself and the drawer under no obligation to accept or pay the bill, (5) where, the drawer has countermanded payment.

- (d) As regards the indorser in the following cases, namely, (1) where the drawee is a fictitious person or a person not having capacity to contract and the indorser was aware of the fact at the time he indorsed the bill, (2) where the indorser is the person to whom the bill is presented for payment, (3) where the bill was accepted or made for his accommodation.

Notice or protest of bill

51. (1) Where an inland bill has been dishonoured it may, if the holder thinks fit, be noted for non-acceptance or non-payment, as the case may be; but it shall not be necessary to note or protest any such bill in order to preserve the recourse

against the drawer or indorser.

(2) Where a foreign bill, appearing on the face of it to be such, has been dishonoured by non-acceptance, it must be duly protested for non-acceptance, and where such a bill, which has not been previously dishonoured by non-acceptance, is dishonoured by non-payment it must be duly protested for non-payment. If it be so not protested the drawer and indorsers are discharged. Where a bill does not appear on the face of it to be a foreign bill, protest thereof in case of dishonour is unnecessary.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3) A bill which has been protested for non-acceptance may be subsequently protested for non-payment.

(4) Subject to the provisions of this Act, when a bill is noted or protested, it must be noted on the day of its dishonour. When a bill has been duly noted, the protest may be subsequently extended as of the date of the noting.¹

¹But see Bills of Exchange (Time of Noting) Act 1917.

BILLS OF EXCHANGE (TIME OF NOTING) ACT 1917

An Act to amend the Bills of Exchange Act 1882, with respect to the time for noting bills. (8th November, 1917.)

Time of noting

1. In subsection(4)of section fifty-one of the Bills of Exchange Act 1882 (which relates to the time of noting a dishonoured bill), the words "it must be noted on the day of its dishonour" shall be repealed, and the following words shall be substituted thereof; namely, "it may be noted on the day of its dishonour and must be noted not later than the next succeeding business day".

Short title and construction

2. This Act may be cited as the Bills of Exchange (Time of Noting) Act 1917, and shall be construed as one with the Bills of Exchange Act 1882, and the Bills of Exchange Acts 1882 and 1906, and this Act may be cited together as the Bills of Exchange Acts 1882 to 1917.

(5) Where the acceptor of a bill becomes bankrupt or insolvent or suspends payment before it matures, the holder may cause the bill to be protested for better security against the drawer and indorsers.

(6) A bill must be protested at the place where it is dishonoured : Provided that -

(a) When a bill is presented through the post office, and returned by post dishonoured, it may be protested at the place to which it is returned and on the day of its return if received during business hours, and if not received during business hours, then not later than the next business day.

(b) When a bill drawn payable at the place of business or residence of some person other than the drawee, has been dishonoured by non-acceptance, it must be protested for non-payment at the place where it is expressed to be payable, and no further presentment for payment to, or demand on, the drawee is necessary.

(7) A protest must contain a copy of the bill, and must be signed by the notary making it, and must specify -

- (a) The person at whose request the bill is protested.
- (b) The place and date of protest, the cause or reason for protesting the bill, the demand made, and the answer given, if any, or the fact that the drawee or acceptor could not be found.

(8) Where a bill is lost or destroyed, or is wrongly detained from the person entitled to hold it, protest may be made on a copy or written particulars thereof.

(9) Protest is dispensed with by any circumstances which would dispense with notice of dishonour. Delay in noting or protesting is excused when the delay is caused by circumstances beyond the control of the holder, and not imputable to his default, misconduct, or negligence. When the cause of delay ceases to operate the bill must be noted or protested with reasonable diligence.

Duties of holder as regards drawee or acceptor

52. (1) When a bill is accepted generally presentment for payment is not necessary in order to render the acceptor liable.

(2) When by the terms of a qualified acceptance presentment for payment is required, the acceptor, in the absence of an express stipulation to that effect, is not discharged by the omission to present the bill for payment on the day that it matures.

(3) In order to render the acceptor of a bill liable it is not necessary to protest, it, or that notice of dishonour should be given to him.

(4) Where the holder of a bill presents it for payment, he shall exhibit the bill to the person from whom he demands payment, and when a bill is paid the holder shall forthwith deliver it up to the party paying it.

Liabilities of Parties

Funds in hands of drawee

53. (1) A bill, of itself, does not operate as an assignment of funds in the hands of the drawee available for the payment thereof, and the drawee of a bill who does not accept as required by this Act is not liable on the instrument. This subsection shall not extend to Scotland.

(2) In Scotland, where the drawee of a bill has in his hands funds available for the payment thereof, the bill operates as an assignment of the sum for which it is drawn in

favour of the holder, from the time when the bill is presented to the drawee.

Liability of acceptor

54. The acceptor of a bill, by accepting it -

(1) Engages that he will pay it according to the tenour of his acceptance:

(2) Is precluded from denying to a holder in due course:

(a) The existence of the drawer, the genuineness of his signature, and his capacity and authority to draw the bill;

(b) In the case of a bill payable to drawer's order, the then capacity of the drawer to indorse, but not the genuineness or validity of his indorsement;

(c) In the case of a bill payable to the order of a third person, the existence of the payee and his then capacity to indorse, but not the genuineness or validity of his indorsement.

Liability of drawer or indorser

55. (1) The drawer of a bill by drawing it -

- (a) Engages that on due presentment it shall be accepted and paid according to its tenour, and that if it be dishonoured he will compensate the holder or any indorser who is compelled to pay it, provided that the requisite proceedings on dishonour be duly taken;
 - (b) Is precluded from denying to a holder in due course the existence of the payee and his then capacity to indorse.
- (2) The indorser of a bill by indorsing it -
- (a) Engages that on due presentment it shall be accepted and paid according to its tenour, and that if it be dishonoured he will compensate the holder or a subsequent indorser who is compelled to pay it, provided that the requisite proceedings on dishonour be duly taken;
 - (b) Is precluded from denying to a holder in due course the genuineness and regularity in all respects of the drawer's signature and all previous indorsements;

- (c) Is precluded from denying to his immediate or a subsequent indorser that the bill was at the time of his indorsement a valid and subsisting bill, and that he had then a good title thereto.

Stranger signing bill liable as indorser

56. Where a person signs a bill otherwise than as drawer or acceptor, he thereby incurs the liabilities of an indorser to a holder in due course.

Measure of damages against parties to dishonoured bill

57. Where a bill is dishonoured, the measure of damages, which shall be deemed to be liquidated damages, shall be as follows:

(1) The holder may recover from any party liable on the bill, and the drawer who has been compelled to pay the bill may recover from the acceptor, and an indorser who has been compelled to pay the bill may recover from the acceptor or from the drawer, or from a prior indorser.

- (a) The amount of the bill:
- (b) Interest thereon from the time of presentment for payment if the bill is payable

on demand and from the maturity of the bill in any other case:

- (c) The expenses of noting, or, when protest is necessary, and the protest has been extended, the expenses of protest.

(2) In the case of a bill which has been dishonoured abroad, in lieu of the above damages, the holder may recover from the drawer or an indorser, and the drawer or an indorser who has been compelled to pay the bill may recover from any party liable to him, the amount of the re-exchange with interest thereon until the time of payment.

(3) Where by this Act interest may be recovered as damages, such interest may, if justice requires it, be withheld wholly or in part, and where a bill is expressed to be payable with interest at a given rate, interest as damages may or may not be given at the same rate as interest proper.

Transferor by delivery and transferee

58. (1) Where the holder of a bill payable to bearer negotiates it by delivery without indorsing it, he is called a "transferor by delivery".

(2) A transferor by delivery is not liable on the instrument.

(3) A transferor by delivery who negotiates a bill thereby warrants to his immediate transferee being a holder for value that the bill is what it purports to be, that he has a right to transfer it, and that at the time of transfer he is not aware of any fact which renders it valueless.

Discharge of Bill

Payment in due course

59. (1) A bill is discharged by payment in due course by or on behalf of the drawee or acceptor.

"Payment in due course" means payment made at or after the maturity of the bill to the holder thereof in good faith and without notice that his title to the bill is defective.

(2) Subject to the provisions hereinafter contained, when a bill is paid by the drawer or an indorser it is not discharged; but

(a) Where a bill payable to, or to the order of, a third party is paid by the drawer, the drawer may enforce payment thereof against the acceptor, but may not re-issue the bill.

(b) Where a bill is paid by an indorser, or where a bill payable to drawer's order is paid by the drawer, the party paying it is remitted to his former rights as regards the acceptor or antecedent parties, and he may, if he thinks fit, strike out his own and subsequent indorsements, and again negotiate the bill.

(3) Where an accommodation bill is paid in due course by the party accommodated the bill is discharged.

Banker paying demand draft whereon indorsement is forged

60. When a bill payable to order on demand is drawn on a banker, and the banker on whom it is drawn pays the bill in good faith and in the ordinary course of business, it is not incumbent on the banker to show that the indorsement of the payee or any subsequent indorsement was made by or under the authority of the person whose indorsement it purports to be, and the banker is deemed to have paid the bill in due course, although such indorsement has been forged or made without authority.

Acceptor the holder at maturity

61. When the acceptor of a bill is or becomes the holder

of it at or after its maturity, in his own right, the bill is discharged.

Express waiver

62. (1) When the holder of a bill at or after its maturity absolutely and unconditionally renounces his rights against the acceptor the bill is discharged.

The renunciation must be in writing, unless the bill is delivered up to the acceptor.

(2) The liabilities of any party to a bill may in like manner be renounced by the holder before, at, or after its maturity; but nothing in this section shall affect the rights of a holder in due course without notice of the renunciation.

Cancellation

63. (1) Where a bill is intentionally cancelled by the holder or his agent, and the cancellation is apparent thereon, the bill is discharged.

(2) In like manner any party liable on a bill may be discharged by the intentional cancellation of his signature by the holder or his agent. In such case any indorser who would have had a right of recourse against the party whose signature is cancelled, is also discharged.

(3) A cancellation made unintentionally, or under a mistake, or without the authority of the holder is inoperative; but where a bill or any signature thereon appears to have been cancelled the burden of proof lies on the party who alleges that the cancellation was made unintentionally, or under a mistake, or without authority.

Alteration of bill

64. (1) Where a bill or acceptance is materially altered without the assent of all parties liable on the bill, the bill is avoided except as against a party who has himself made, authorised, or assented to the alteration, and subsequent indorsers.

Provided that, *

Where a bill has been materially altered, but the alteration is not apparent, and the bill is in the hands of a holder in due course, such holder may avail himself of the bill as if it had not been altered, and may enforce payment of it according to its original tenour.

(2) In particular the following alterations are material, namely, any alteration of the date, the sum payable, the time of payment, the place of payment, and, where a bill has been accepted generally, the addition of a place of payment

without the acceptor's assent.

Acceptance and Payment for Honour

Acceptance for honour supra protest

65. (1) Where a bill of exchange has been protested for dishonour by non-acceptance, or protested for better security, and is not overdue, any person, not being a party already liable thereon, may, with the consent of the holder, intervene and accept the bill supra protest, for the honour of any party liable thereon, or for the honour of the person for whose account the bill is drawn.

(2) A bill may be accepted for honour for part only of the sum for which it is drawn.

(3) An acceptance for honour supra protest in order to be valid must -

- (a) Be written on the bill, and indicate that it is an acceptance for honour;
- (b) Be signed by the acceptor for honour.

(4) Where an acceptance for honour does not expressly state for whose honour it is made, it is deemed to be an acceptance for the honour of the drawer.

(5) Where a bill payable after sight is accepted for honour, its maturity is calculated from the date of the noting for non-acceptance, and not from the date of the acceptance, for honour.

Liability of acceptor for honour

66. (1) The acceptor for honour of a bill by accepting it engages that he will, on due presentment, pay the bill according to the tenour of his acceptance, if it is not paid by the drawee, provided it has been duly presented for payment, and protested for non-payment, and that he receives notice of these facts.

(2) The acceptor for honour is liable to the holder and to all parties to the bill subsequent to the party for whose honour he has accepted.

Presentment to acceptor for honour

67. (1) Where a dishonoured bill has been accepted for honour supra protest, or contains a reference in case of need, it must be protested for non-payment before it is presented for payment to the acceptor for honour, or referee in case of need.

(2) Where the address of the acceptor for honour is in the same place where the bill is protested for non-payment, the bill must be presented to him not later than the day following its maturity; and where the address of the acceptor for honour is in some place other than the place where it was protested for non-payment, the bill must be forwarded not later than the day following its maturity for presentment to him.

(3) Delay in presentment or non-presentment is excused by any circumstance which would excuse delay in presentment for payment or non-presentment for payment.

(4) When a bill of exchange is dishonoured by the acceptor for honour it must be protested for non-payment by him.

Payment for honour supra protest

68. (1) Where a bill has been protested for non-payment, any person may intervene and pay it supra protest for the honour of any party liable thereon, or for the honour of the person for whose account the bill is drawn.

(2) Where two or more persons offer to pay a bill for the honour of different parties, the person whose payment will discharge most parties to the bill shall have the preference.

(3) Payment for honour supra protest, in order to operate as such and not as a mere voluntary payment, must be attested by a notarial act of honour which may be appended to the protest or form an extension of it.

(4) The notarial act of honour must be founded on a declaration made by the payer for honour, or his agent in that behalf, declaring his intention to pay the bill for honour, and for whose honour he pays.

(5) Where a bill has been paid for honour, all parties subsequent to the party for whose honour it is paid are discharged, but the payer for honour is subrogated for, and succeeds to both the rights and duties of, the holder as regards the party for whose honour he pays, and all parties liable to that party.

(6) The payer for honour on paying to the holder the amount of the bill and the notarial expenses incidental to its dishonour is entitled to receive both the bill itself and the protest. If the holder do not on demand deliver them up he shall be liable to the payer for honour in damages.

(7) Where the holder of a bill refuses to receive payment supra protest he shall lose his right of recourse against any party who would have been discharged by such payment.

Lost Instruments

Holder's right to duplicate of lost bill

69. Where a bill has been lost before it is overdue, the person who was the holder of it may apply to the drawer to give him another bill of the same tenour, giving security to the drawer if required to indemnify him against all persons whatever in case the bill alleged to have been lost shall be found again.

If the drawer on request as aforesaid refuses to give such duplicate bill he may be compelled to do so.

Action on lost bill

70. In any action or proceeding upon a bill, the court or a judge may order that the loss of the instrument shall not be set up, provided an indemnity be given to the satisfaction of the court or judge against the claims of any other person upon the instrument in question.

Bill in a Set

Rules as to sets

71. (1) Where a bill is drawn in a set, each part of the set being numbered, and containing a reference to the other

parts, the whole of the parts constitute one bill.

(2) Where the holder of a set indorses two or more parts to different persons, he is liable on every such part, and every indorser subsequent to him is liable on the part he has himself indorsed as if the said parts were separate bills.

(3) Where two or more parts of a set are negotiated to different holders in due course, the holder whose title first accrues is as between such holders deemed the true owner of the bill ; but nothing in this subsection shall affect the rights of a person who in due course accepts or pays the part first presented to him.

(4) The acceptance may be written on any part, and it must be written on one part only.

If the drawee accepts more than one part, and such accepted parts get into the hands of different holders in due course, he is liable on every such part as if it were a separate bill.

(5) When the acceptor of a bill drawn in a set pays it without requiring the part bearing his acceptance to be delivered up to him ,and that part at maturity is outstanding in the hands of a holder in due course, he is liable to the holder thereof.

(6) Subject to the preceding rules, where any one part of a bill drawn in a set is discharged by payment or otherwise, the whole bill is discharged.

Conflict of Laws

Rules where laws conflict

72. Where a bill drawn in one country is negotiated, accepted, or payable in another, the rights, duties, and liabilities of the parties thereto are determined as follows:-

(1) The validity of a bill as regards requisites in form is determined by the law of the place of issue, and the validity as regards requisites in form of the supervening contracts, such as acceptance, or indorsement, or acceptance supra protest, is determined by the law of the place where such contract was made.

Provided that -

- (a) Where a bill is issued out of the United Kingdom it is not invalid by reason only that it is not stamped in accordance with the law of the place of issue:
- (b) Where a bill, issued out of the United Kingdom, conforms, as regards requisites in form, to the law of the United Kingdom,

it may, for the purpose of enforcing payment thereof, be treated as valid as between all persons who negotiate, hold, or become parties to it in the United Kingdom.

(2) Subject to the provisions of this Act, the interpretation of the drawing, indorsement, acceptance, or acceptance supra protest of a bill, is determined by the law of the place where such contract is made.

Provided that where an inland bill is indorsed in a foreign country the indorsement shall as regards the payer be interpreted according to the law of the United Kingdom.

(3) The duties of the holder with respect to presentment for acceptance or payment and the necessity for or sufficiency of a protest or notice of dishonour, or otherwise, are determined by the law of the place where the act is done or the bill is dishonoured.

(4) Where a bill is drawn out of but payable in the United Kingdom, and the sum payable is not expressed in the currency of the United Kingdom, the amount shall, in the absence of some express stipulation, be calculated according to the rate of exchange for sight drafts at the place of payment on the day the bill is payable.

(5) Where a bill is drawn in one country and is payable in another, the due date thereof is determined according to the law of the place where it is payable.

PART III

Cheques on a Banker

Cheque defined

73. A cheque is a bill of exchange drawn on a banker payable on demand.

Except as otherwise provided in this Part, the provisions of this Act applicable to a bill of exchange payable on demand apply to a cheque.

Presentment of cheque for payment

74. Subject to the provisions of this Act -

(1) Where a cheque is not presented for payment within a reasonable time of its issue, and the drawer or the person on whose account it is drawn had the right at the time of such presentment as between him and the banker to have the cheque paid and suffers actual damage through the delay, he is discharged to the extent of such damage, that is to say, to the extent to which such drawer or person is a

creditor of such banker to a larger amount than he would have been had such cheque been paid.

(2) In determining what is a reasonable time regard shall be had to the nature of the instrument, the usage of trade and of bankers, and the facts of the particular case.

(3) The holder of such cheque as to which such drawer or person is discharged shall be a creditor, in lieu of such drawer or person, of such banker to the extent of such discharge, and entitled to recover the amount from him.

Revocation of banker's authority

75. The duty and authority of a banker to pay a cheque drawn on him by his customer are determined by -

- (1) Countermand of payment;
- (2) Notice of the customer's death.

Crossed cheques

General and special crossings defined

76. (1) Where a cheque bears across its face an addition of -

- (a) The words "and company," or any abbreviation thereof between two parallel transverse lines, either with or without the

words "not negotiable"; or

- (b) Two parallel transverse lines simply, either with or without the words "not negotiable";

that addition constitutes a crossing, and the cheque is crossed generally.

(2) Where a cheque bears across its face an addition of the name of a banker, either with or without the words "not negotiable," that addition constitutes a crossing, and the cheque is crossed specially and to that banker.

Crossing by drawer or after issue

77. (1) A cheque may be crossed generally or specially by the drawer.

(2) Where a cheque is uncrossed, the holder may cross it generally or specially.

(3) Where a cheque is crossed generally the holder may cross it specially.

(4) Where a cheque is crossed generally or specially, the holder may add the words "not negotiable".

(5) Where a cheque is crossed specially, the banker to whom it is crossed may again cross it specially to another banker for collection.

(6) Where an uncrossed cheque, or a cheque crossed generally, is sent to a banker for collection, he may cross it specially to himself.

Crossing a material part of cheque

78. A crossing authorised by this Act is a material part of the cheque; it shall not be lawful for any person to obliterate or, except as authorised by this Act, to add to or alter the crossing.

Duties of banker as to crossed cheques

79. (1) Where a cheque is crossed specially to more than one banker, except when crossed to an agent for collection being a banker, the banker or whom it is drawn shall refuse payment thereof.

(2) Where the banker on whom a cheque is drawn which is so crossed nevertheless pays the same, or pays a cheque crossed generally otherwise than to a banker, or if crossed specially otherwise than to the banker to whom it is crossed, or his agent for collection being a banker, he is liable to the true owner of the cheque for any loss he may sustain owing to the cheque having been so paid.

Provided that where a cheque is presented for payment which does not at the time of presentment appear to be crossed, or to have had a crossing which has been obliterated, or to have been added to or altered otherwise than as authorised by this Act, the banker paying the cheque in good faith and without negligence shall not be responsible or incur any liability, nor shall the payment be questioned by reason of the cheque having been crossed, or of the crossing having been obliterated, or of the crossing having been added to or altered otherwise than as authorised by this Act, and of payment having been made otherwise than to a banker or to the banker to whom the cheque is or was crossed, or to his agent for collection being a banker, as the case may be.

Protection to banker and drawer where cheque is crossed

80. Where the banker, on whom a crossed cheque is drawn, in good faith and without negligence pays it, if crossed generally, to a banker, and if crossed specially, to the banker to whom it is crossed, or his agent for collection being a banker, the banker paying the cheque, and, if the cheque has come into the hands of the payee, the drawer, shall respectively be entitled to the same rights and be placed in the same position as if payment of the cheque had been made to the true owner thereof.

Effect of crossing on holder

81. Where a person takes a crossed cheque which bears on it the words "not negotiable," he shall not have and shall not be capable of giving a better title to the cheque than that which the person from whom he took it had.

Protection to collecting banker

82. (Where a banker in good faith and without negligence receives payment for a customer of a cheque crossed generally or specially to himself, and the customer has no title or a defective title thereto, the banker shall not incur any liability to the true owner of the cheque by reason only of having received such payment.)¹

PART IV

Promissory Notes

Promissory note defined

83. (1) A promissory note is an unconditional promise in writing made by one person to another signed by the maker, engaging

¹

This section was repealed by the Cheques Act 1957, s. 6(3), Sched.

to pay, on demand or at a fixed or determinable future time, a sum certain in money, to, or to the order of, a specified person or to bearer.

(2) An instrument in the form of a note payable to maker's order is not a note within the meaning of this section unless and until it is indorsed by the maker.

(3) A note is not invalid by reason only that it contains also a pledge of collateral security with authority to sell or dispose thereof.

(4) A note which is, or on the face of it purports to be, both made and payable within the British Islands is an inland note. Any other note is a foreign note.

Delivery necessary

84. A promissory note is inchoate and incomplete until delivery thereof to the payee or bearer.

Joint and several notes

85. (1) A promissory note may be made by two or more makers, and they may be liable thereon jointly, or jointly and severally according to its tenour.

(2) Where a note runs "I promise to pay" and is signed by two or more persons it is deemed to be their joint and several note.

Note payable on demand

86. (1) Where a note payable on demand has been indorsed, it must be presented for payment within a reasonable time of the indorsement. If it be not so presented the indorser is discharged.

(2) In determining what is a reasonable time, regard shall be had to the nature of the instrument, the usage of trade, and the facts of the particular case.

(3) Where a note payable on demand is negotiated, it is not deemed to be overdue, for the purpose of affecting the holder with defects of title of which he had no notice, by reason that it appears that a reasonable time for presenting it for payment has elapsed since its issue.

Presentment of note for payment

87. (1) Where a promissory note is in the body of it made payable at a particular place, it must be presented for payment at that place in order to render the maker liable. In any other case, presentment for payment is not necessary in order to render the maker liable.

(2) Presentment for payment is necessary in order to render the indorser of a note liable.

(3) Where a note is in the body of it made payable at a particular place, presentment at that place is necessary in order to render an indorser liable; but when a place of payment is indicated by way of memorandum only, presentment at that place is sufficient to render the indorser liable, but a presentment to the maker elsewhere, if sufficient in other respects, shall also suffice.

Liability of maker

88. The maker of a promissory note by making it-

(1) Engages that he will pay it according to its tenour;

(2) Is precluded from denying to a holder in due course the existence of the payee and his then capacity to indorse.

Application of Part II to notes

89. (1) Subject to the provisions in this Part and, except as by this section provided, the provisions of this Act relating to bills of exchange apply, with the necessary modifications, to promissory notes.

(2) In applying those provisions the maker of a note shall be deemed to correspond with the acceptor of a bill, and the first indorser of a note shall be deemed to correspond with the drawer of an accepted bill payable to drawer's order.

(3) The following provisions as to bills do not apply to notes; namely, provisions relating to-

- (a) Presentment for acceptance;
- (b) Acceptance;
- (c) Acceptance supra protest;
- (d) Bills in a set.

(4) Where a foreign note is dishonoured, protest thereof is unnecessary.

PART V

Supplementary

Good faith

90. A thing is deemed to be done in good faith, within the meaning of this Act, where it is in fact done honestly, whether it is done negligently or not.

Signature

91. (1) Where, by this Act, any instrument or writing is required to be signed by any person, it is not necessary that he should sign it with his own hand, but it is sufficient if his signature is written thereon by some other person by or under his authority.

(2) In the case of a corporation, where, by this Act, any instrument or writing is required to be signed, it is sufficient if the instrument or writing be sealed with the corporate seal.

But nothing in this section shall be construed as requiring the bill or note of a corporation to be under seal.

Computation of time

92. Where, by this Act, the time limited for doing any act or thing is less than three days, in reckoning time, non-business days are excluded.

"Non-business" days" for the purposes of this Act mean-

(a) Sunday, Good Friday, Christmas Day;

(b) A bank holiday under the Bank Holidays Act 1871, or Acts amending it;¹

¹But see Banking and Financial Dealings Act 1971. ss.3(1) and 4 (4).

Saturday a non-business day

3. (1) Section 92 of the Bills of Exchange Act 1882 (which, in a case in which the time limited by that Act for doing any act or thing is less than three days, excludes non-business days from the reckoning of that time, and defines such days for the purposes of the Act) shall have effect as if, in paragraph (a) of the definition of non-business days, "Saturday" were inserted immediately before "Sunday"

This subsection shall not operate to extend any period expiring at or before the time it comes into force.

Bank holidays

4. (4) Accordingly in section 92 of the Bills of Exchange Act 1882, in the definition of "non-business days," for the words "the Bank Holidays Act 1871 or Acts amending it" in paragraph (b) there shall be substituted the words "the Banking and Financial Dealings Act 1971," and there shall be added as a new paragraph (d):-

"(d) a day declared by an order under section 2 of the Banking and Financial Dealings Act 1971 to be a non-business day".

(c) A day appointed by Royal proclamation as a public fast or thanksgiving day. Any other day is a business day.

When noting equivalent to protest

93. For the purposes of this Act, where a bill or note is required within a specified time, or before some further proceeding is taken, it is sufficient that the bill has been noted for protest before the expiration of the specified time or the taking of the proceeding; and the formal protest may be extended at any time thereafter as of the date of the noting.

Protest when notary not accessible

94. Where a dishonoured bill or note is authorised or required to be protested, and the services of a notary cannot be obtained at the place where the bill is dishonoured, any householder or substantial resident of the place may, in the presence of two witnesses, give a certificate, signed by them, attesting the dishonour of the bill, and the certificate shall in all respects operate as if it were a formal protest of the bill.

The form given in schedule 1 to this Act may be used with necessary modifications, and if used shall be sufficient.

Dividend warrants may be crossed

95. The provisions of this Act as to crossed cheques shall apply to a warrant for payment of dividend.

Repeal

96. The enactments mentioned in the second schedule to this Act are hereby repealed as from the commencement of this Act to the extent in that schedule mentioned.

Provided that such repeal shall not affect anything done or suffered, or any right, title, or interest acquired or accrued before the commencement of this Act, or any legal proceeding or remedy in respect of any such thing, right, title, or interest.

Savings

97. (1) The rules in bankruptcy relating to bills of exchange promissory notes, and cheques, shall continue to apply thereto notwithstanding anything in this Act contained.

(2) The rules of common law including the law merchant, save in so far as they are inconsistent with the express provisions of this Act, shall continue to apply to bills of exchange, promissory notes, and cheques.

(3) Nothing in this Act or in any repeal effected thereby shall affect-

- (a) The provisions of the Stamp Act 1870, or Acts amending it, or any law or enactment for the time being in force relating to the revenue:
- (b) The provisions of the Companies Act 1862, or Acts amending it, or any Act relating to joint stock banks or companies:
- (c) The provisions of any Act relating to or confirming the privileges of the Bank of England or the Bank of Ireland respectively:
- (d) The validity of any usage relating to dividend warrants, or the indorsements thereof.

Saving of summary diligence in Scotland

98. Nothing in this Act, or in any repeal effected thereby, shall extend or restrict, or in any way alter or affect, the law and practice in Scotland in regard to summary diligence.

Construction with other Acts, etc.

99. Where any Act or document refers to any enactment repealed by this Act, the Act or document shall be construed, and shall operate, as if it referred to the corresponding provisions of this Act.

Parole evidence allowed in certain judicial proceedings in Scotland

100. In any judicial proceeding in Scotland, any fact relating to a bill of exchange, bank cheque, or promissory note, which is relevant to any question of liability thereon, may be proved by parole evidence: Provided that this enactment shall not in any way affect the existing law and practice whereby the party who is, according to the tenour of any bill of exchange, bank cheque, or promissory note, debtor to the holder in the amount thereof, may be required, as a condition of obtaining a sist of diligence, or suspension of a charge, or threatened charge, to make such consignation, or to find such caution, as the court or judge before whom the cause is depending may require.

This section shall not apply to any case where the bill of exchange, bank cheque, or promissory note has undergone the sessennial prescription.

SCHEDULES

Section 94

FIRST SCHEDULE

Form of Protest which may be used when the Services of a Notary cannot be

Obtained

Know all men that I, A.B.(householder), of _____,
in the county of _____, in the United Kingdom, at the request

of C.D., there being no notary public available, did on the
 day of , , at , demand payment
 (or acceptance) of the bill of exchange hereunder written,
 from E.F., to which demand he made answer (state answer, if
 any) wherefore I now, in the presence of G.H. and J.K., do
 protest the said bill of exchange.

(Signed) A.B. }
 G.H. } Witnesses.
 J.K. }

N.B. - The bill itself should be annexed, or a copy of the
 bill and all that is written thereon should be underwritten.

SECOND SCHEDULE

Enactments Repealed

Session and Chapter	Title of Act and Extent of Repeal
9 Will.3,c.17 . . .	An Act for the better payment of Inland Bills of Exchange.
3&4Anne,c.8 . . .	An Act for giving like remedy upon Promissory Notes as is now used upon Bills of Exchange, and for the better payment of Inland Bills of Exchange.

Session and Chapter	Title of Act and Extent of Repeal
17Geo.3,c.30. •	An Act for further restraining the negotiation of Promissory Notes and Inland Bills of Exchange under a limited sum within that part of Great Britain called England.
39&40Geo.3,c.42 •	An Act for the better observance of Good Friday in certain cases therein mentioned.
48Geo.3,c.88. •	An Act to restrain the Negotiation of Promissory Notes and Inland Bills of Exchange under a limited sum in England.
1&2Geo.4,c.78 •	An Act to regulate Acceptances of Bills of Exchange.
7&8Geo.4,c.15 •	An Act for declaring the law in relation to Bills of Exchange and Promissory Notes becoming payable on Good Friday or Christmas Day.
9Geo.4,c.24. •	An Act to repeal certain Acts, and to consolidate and amend the laws relating to Bills of Exchange and Promissory Notes in Ireland, in part; that is to say,

Session and Chapter	Title of Act and Extent of Repeal
19&20Vict.c.97 in part.	The Mercantile Law Amendment Act 1856, in part; that is to say, Sections six and seven.
23&24Vict.c.111 in part.	An Act for granting to Her Majesty certain duties of stamps, and to amend the laws relating to the stamp duties, in part; that is to say, Section nineteen.
34&35Vict.c.74	An Act to abolish days of grace in the case of Bills of Exchange and Promissory Notes payable at sight or on presentation.
39&40Vict.c.81	The Crossed Cheques Act 1876.
41&42Vict.c.13	The Bills of Exchange Act 1878.
	Enactment Repealed as to Scotland
19&20Vict.c.60 in part.	The Mercantile Law (Scotland) Amend- ment Act 1856, in part; that is to say, Sections ten, eleven, twelve, thirteen, fourteen, fifteen, and sixteen.

Session and Chapter	Title of Act and Extent of Repeal
2&3Will.4,c.98	<p>Sections two, four, seven, eight, nine, ten, eleven.</p> <p>An Act for regulating the protesting for non-payment of Bills of Exchange drawn payable at a place not being the place of the residence of the drawee or drawees of the same.</p>
6&7Will.4,c.58	<p>An Act for declaring the law as to the day on which it is requisite to present for payment to Acceptor, or Acceptors supra protest for honour, or to the Referee or Referees, in case of need, Bills of Exchange which have been dishonoured.</p>
8&9Vict.c.37 in part.	<p>An Act to regulate the issue of bank notes in Ireland, and to regulate the repayment of certain sums advanced by the Governor and Company of the Bank of Ireland for the public service, in part; that is to say, Section twenty-four.</p>

THE CHEQUES ACT 1957

(5 & 6 Eliz. 2c. 36)

An Act to amend the law relating to cheques and certain other instruments (17 July 1957)

1. Protection of bankers paying unindorsed or irregularly indorsed cheques, & c.

(1) Where a banker in good faith and in the ordinary course of business pays a cheque drawn on him which is not indorsed or is irregularly indorsed, he does not, in doing so, incur any liability by reason only of the absence of, or irregularity in, indorsement and he is deemed to have paid it in due course.

(2) Where a banker in good faith and in the ordinary course of business pays any such instrument as the following, namely,-

- (a) a document issued by a customer of his which, though not a bill of exchange, is intended to enable a person to obtain payment from him of the sum mentioned in the document ;
- (b) a draft payable on demand drawn by him upon himself, whether payable at the head office or some other office of his bank ;

he does not, in doing so, incur any liability by reason only of the absence of, or irregularity in, indorsement, and the payment discharges the instrument.

2. Right of bankers collection cheques not indorsed by holders

A banker who gives value for, or has a lien on, a cheque payable to order which the holder delivers to him for collection without indorsing it, has such (if any) right as he would have had if, upon delivery, the holder had indorsed it in blank.

3. Unindorsed cheques as evidence of payment

An unindorsed cheque which appears to have been paid by the banker on whom it is drawn is evidence of the receipt by the payee of the sum payable by the cheque.

4. Protection of bankers collecting payment of cheques, & c.

(1) Where a banker, in good faith and without negligence.-

- (a) receives payment for a customer of an instrument to which this section applies ; or
- (b) having credited a customer's account with the amount of such an instrument, receives payment thereof for himself ;

and the customer has no title, or a defective title, to the instrument, the banker does not incur any liability to the true owner of the instrument by reason only of having received payment thereof.

- (2) This section applies to the following instruments, namely,-

- (a) cheques ;
 - (b) any document issued by a customer of a banker which, though not a bill of exchange, is intended to enable a person to obtain payment from that bank of the sum mentioned in the document ;
 - (c) any document issued by a public officer which is intended to enable a person to obtain payment from the Paymaster General of the Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer of the sum mentioned in the document but is not a bill of exchange ;
 - (d) any draft payable on demand drawn by a banker upon himself, whether payable at the head office or some other office of his bank.
- (3) A banker is not to be treated for the purposes of this section as having been negligent by reason only of his failure to concern himself with absence of, or irregularity in, indorsement of an instrument.

5. Application of certain provisions of Bills of Exchange Act 1882, to instruments not being bills of exchange

The provisions of the Bills of Exchange Act 1882, relating to crossed cheques shall, so far as applicable, have effect in relation to instruments (other than cheques) to which the last foregoing section applies as they have effect in relation to cheques.

6. Construction, saving and repeal

(1) This Act shall be construed as one with the Bills of Exchange Act 1882.

(2) The foregoing provisions of this Act do not make negotiable any instrument which, apart from them, is not negotiable.

(3) The enactments mentioned in the first and second columns of the Schedule to this Act are hereby repealed to the extent specified in the third column of that Schedule.

7. Provisions as to Northern Ireland

This Act extends to Northern Ireland, but, for the purposes of section six of the Government of Ireland Act 1920, so much of the provisions of this Act as relates to, or affects, instruments other than negotiable instruments shall be deemed to be provisions of an Act passed before the appointed day within the meaning of that section.

8. Short title and commencement

(1) This Act may be cited as the Cheques Act 1957.

(2) This Act shall come into operation at the expiration of a period of three months beginning with the day on which it is passed.

SCHEDULE
Enactments Repealed

Section 6

Session and Chapter	Short Title	Extent of Repeal
45 & 46 Vict. c.61	The Bills of Exchange Act, 1882	Section eighty-two.
46 & 47 Vict. c.55	The Revenue Act 1883	Section seventeen.
6 Edw. 7 c. 17	The Bills of Exchange (Crossed Cheques) Act 1906	The whole Act.
22 & 23 Geo. 5 c. 44	The Bills of Exchange Act (1882) Amendment Act, 1932	The whole Act.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอตกลงการฝากเงินมัดซีกระแสรายวัน

ข้าพเจ้าผู้เป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากกระแสรายวันอยู่กับธนาคาร ตามชื่อและเลขที่ในใบคำขอเปิดบัญชีที่หน้านี้ ขอให้คำมั่นต่อธนาคารว่า จะปฏิบัติและยอมเข้าผูกพันตามข้อตกลงที่ธนาคารได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ทุกประการคือ

การฝากเงิน

1. ในการฝากเงินสด ข้าพเจ้าจะต้องกรอกรายการลงในสมุดฝากเงินสดที่ธนาคารมอบให้ และจะเขียนจำนวนเงินยอดรวมเป็นตัวอักษรกำกับยอดตัวเลขทุกครั้ง และเมื่อจะรับสมุดฝากเงินสดกลับไป ข้าพเจ้าจะต้องตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการรับเงินของธนาคารได้ลงลายมือชื่อรับเงินไว้เรียบร้อยแล้ว
2. ในการนำเช็คเข้าบัญชีข้าพเจ้าจะต้องกรอกรายการเช็คลงในสมุดฝากเงิน ข้าพเจ้าจะมีสิทธิทำการถอนเงินตามเช็คนั้นได้ก็ต่อเมื่อธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้นเข้าบัญชีของข้าพเจ้าเรียบร้อยแล้ว
3. ในกรณีที่เช็คซึ่งข้าพเจ้านำฝากเข้าบัญชีถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน ข้าพเจ้าขอให้ธนาคารคืนเช็คไปให้ข้าพเจ้าตามสถานที่อยู่ซึ่งแจ้งไว้กับธนาคารและถึงแม้ข้าพเจ้าจะไม่ไดลงลายมือชื่อรับเช็คไว้ด้วยตนเอง ข้าพเจ้ายอมให้ถือว่า ธนาคารได้ส่งคืนเช็คนั้นให้แก่ข้าพเจ้าแล้ว
4. การนำเช็คฝากเข้าบัญชีจะถือว่าธนาคารได้รับฝากเงินต่อเมื่อธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้น ๆ ได้แล้ว ถ้าเช็คนี้จะต้องส่งไปเรียกเก็บในต่างประเทศ ทั่วจังหวัด หรือต่างท้องถิ่นก็ดี เป็นตัวเงินอย่างอื่น นอกจากเช็คก็ดี เป็นตราสารเปลี่ยนแปลงชนิดอื่นใดก็ดี ธนาคารจะเรียกเก็บให้ในทำนองเดียวกับที่กล่าวในข้อ 17 แต่ธนาคารมีสิทธิคิดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บในอัตราสมควร พร้อมควักค่าใช้จ่ายที่เสียไปหรือต้องจ่ายไป

การสั่งจ่ายและการถอนเงิน

5. การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากที่มีอยู่กับธนาคาร ข้าพเจ้าจะกระทำโดยใช้เช็คที่ธนาคารไคมอบให้ไว้โดยเฉพาะเท่านั้น

6. การเขียนข้อความต่าง ๆ ในเช็ค ตลอดจนการลงนามสั่งจ่ายเงิน ผู้สั่งจ่ายจะเขียนด้วยหมึกทั้งสิ้น เว้นแต่จะขีดตกลงกับธนาคารไว้เป็นอย่างอื่น มิฉะนั้นธนาคารไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น

7. การลงลายมือชื่อของผู้สั่งจ่ายในเช็ค จะต้องเป็นไปตามตัวอย่างที่ให้ไว้กับธนาคาร และให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่แจ้งต่อธนาคาร และข้าพเจ้ายอมรับว่าธนาคารไม่มีข้อผูกพันในอันที่จะต้องตรวจสอบตราข่าง ดวงตราหรือตัวเขียนอย่างอื่นเกี่ยวกับการลงนาม นอกเหนือไปจากลายมือชื่อที่กล่าวแล้ว

8. ข้าพเจ้าจะกรอกชื่อผู้รับเงินให้ชัดเจน ข้าพเจ้าทราบดีว่าธนาคารอาจไม่จ่ายเงินตามเช็ค ถ้าเช็คนั้นเขียนสั่งจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินเกินกว่าหนึ่งคน หรือสั่งจ่ายเงินให้แก่ผู้ไม่มีตัวตนหรือนามสมมุติ หรือเขียนสั่งจ่าย "เงินสด" แต่ขีดฆ่าคำว่า "หรือผู้ถือ" ออก

9. ถ้าเช็คที่สั่งจ่าย ปรากฏการขีดฆ่าหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความสำคัญในเช็ค อาทิเช่น วันสั่งจ่าย จำนวนเงิน และชื่อผู้รับเงิน ข้าพเจ้ารับจะลงนามกำกับข้อความ ที่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ครบถ้วนเช่นเดียวกับที่จะต้องปฏิบัติในข้อ 7

10. หากข้าพเจ้าประสงค์ให้ธนาคารงดจ่ายตามเช็คที่ได้สั่งจ่ายแล้ว จะต้องแจ้งต่อธนาคารโดยหนังสือลงลายมือชื่อให้ถูกครบถ้วน เช่นเดียวกับที่ต้องปฏิบัติในข้อ 7 หากธนาคารได้จ่ายเงินตามเช็คนั้นไปก่อนที่จะแจ้งงดจ่ายเงินจากข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้ายอมรับว่าธนาคารไม่ต้องรับผิดชอบในการจ่ายเงินนั้น

11. ในกรณีเงินฝากคงเหลือในบัญชีของข้าพเจ้ามีไม่พอจ่ายตามเช็คที่มีผู้ขอขึ้นเงิน ซึ่งตามปกติธนาคารจะปฏิเสธการจ่ายเงินนั้น ถ้าหากธนาคารได้ถอนเงินจ่ายไปก่อน ข้าพเจ้ายอมผูกพันตนที่จะจ่ายเงินส่วนที่เบิกเกินนั้นคืนให้ธนาคาร โดยถือเสมือนหนึ่งว่า ข้าพเจ้าได้ร้องขอเบิกเงินเกินบัญชีต่อธนาคาร และยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดตามที่กฎหมายอนุญาตให้แก่ธนาคาร สำหรับจำนวนเงินส่วนที่เบิกเกินบัญชีดังกล่าวนับแต่วันที่เบิกเกินจนถึงวันชำระหนี้เงินเบิกเกินคืน และยอมให้ธนาคารนำดอกเบี้ยนั้นหักจากบัญชีเงินฝากของข้าพเจ้า เมื่อถึงวันสิ้นเดือน หรือในวันอื่นตามทางปฏิบัติของธนาคารแล้วแต่กรณี

12. ในกรณีที่ข้าพเจ้านำเช็คฝากเข้าบัญชี และในวันนำฝากนั้นธนาคารได้ถอนเงินส่วนหนึ่งหรือเต็มมูลค่าเช็คที่นำฝากนั้นไปก่อนโดยที่ธนาคารยังไม่ทราบผลการหักบัญชี ถ้าหากเช็คดังกล่าวถูกคืนมาโดยมิใช่เหตุจากความบกพร่องของธนาคารเอง ข้าพเจ้ายอมผูกพันตนที่จะจ่ายเงินส่วนที่เบิกเกินนั้นคืนให้ธนาคาร โดยถือเสมือนหนึ่งว่าได้ร้องขอเบิกเงินเกินบัญชีต่อธนาคาร และยินยอมเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดตามที่กฎหมายอนุญาตให้แก่ธนาคาร สำหรับจำนวนเงินที่ขอเบิกเกินบัญชีดังกล่าว นับแต่วันที่เบิกเกินจนถึงวันชำระหนี้เงินเบิกเกินคืน และยอมให้ธนาคารนำดอกเบี้ยนั้นหักจากบัญชีเงินฝากของข้าพเจ้า เมื่อถึงวันสิ้นเดือนหรือในวันอื่นตามทางปฏิบัติของธนาคารแล้วแต่กรณี

การปฏิเสธการจ่ายเงินของธนาคาร

13. ถ้าปรากฏว่าผู้นำเช็คของข้าพเจ้ามาขึ้นเงินสด มีพฤติการณ์เป็นพิรุชหรือชวนให้สงสัยว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้ายินยอมให้ธนาคารระงับการจ่ายเงินตามเช็คนั้นเสีย และข้าพเจ้ายอมสละสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการระงับจ่ายเงินนั้นโดยสิ้นเชิง

14. ในกรณีที่เช็คของข้าพเจ้าหลายฉบับนำมาขึ้นเงินพร้อม ๆ กัน ไม่ว่าจะโดยการนำมาขึ้นเงินสด หรือถูกส่งเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชี หรือธนาคารอื่นเรียกเก็บ แต่มีเงินในบัญชีไม่พอจ่ายให้ครบตามเช็คทุกฉบับได้ ข้าพเจ้ายินยอมให้อยู่ในดุลพินิจของธนาคารที่จะพิจารณาว่าสมควรจะจ่ายเงินให้เช็คฉบับใด

15. ถ้าข้าพเจ้าได้ส่งจ่ายโดยมีเงินคงเหลือในบัญชีมีไม่พอจ่ายตั้งแต่ . . . ครั้งขึ้นไป ข้าพเจ้ายอมให้ธนาคารปิดบัญชีของข้าพเจ้าได้ทันทีโดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และยอมให้ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมในการคืนเช็คนั้น ๆ ตามระเบียบของธนาคาร

16. ข้าพเจ้ายอมรับว่า หากข้อความส่วนหนึ่งส่วนใดในเช็คซึ่งข้าพเจ้าเป็นผู้สั่งจ่าย มีรอยชุก แกะไขหรือลบ ปรากฏอยู่แล้ว ธนาคารไม่มีความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามเช็คฉบับนั้น

การเรียกเก็บเงินตามเช็ค

17. ข้าพเจ้ายอมรับว่า ธนาคารจะจัดการเรียกเก็บเงินตามเช็คให้ตามวิธีการและภายในระยะเวลาปกติประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติกันอยู่ และถ้าในการเรียกเก็บเงินตามเช็คที่นำฝากนั้น ธนาคารได้รับรองการสลักหลัง (Endorsement Confirmed) หรือ (Endorsement Guaranteed) หรือรับรองการชำระเงิน (Discharge Confirmed) แล้วปรากฏในภายหลังว่า ข้าพเจ้าไม่มีสิทธิในเช็คนั้นหรือมีสิทธิแต่เพียงบางส่วน เป็นเหตุให้ธนาคารต้องรับผิดชอบชำระเงินให้แก่ผู้เป็นเจ้าของเช็คอันแท้จริง หรือผู้หนึ่งผู้ใดไป ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้เงินให้แก่ธนาคารตามจำนวนที่ธนาคารต้องเสียไปนั้น พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดที่กฎหมายอนุญาตให้แก่ธนาคาร นับแต่วันที่ธนาคารได้จ่ายเงินนั้นเป็นต้นไป

18. การนำเช็คฝากเข้าบัญชี จะถือว่าธนาคารได้รับฝากต่อเมื่อธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้น ๆ ได้แล้ว ถ้าเช็คนั้นจะต้องส่งไปเรียกเก็บในต่างจังหวัดหรือต่างท้องถิ่นหรือต่างประเทศ ก็เป็นตั๋วเงินอย่างอื่นนอกจากเช็คกั๊กดี หรือเป็นตราสารเปลี่ยนมือชนิดอื่นใดกั๊กดี ธนาคารจะเรียกเก็บเงินให้ท่านเองเกี่ยวกับที่กล่าวในข้อ 17 และข้าพเจ้ายินยอมให้ธนาคารมีสิทธิคิดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บในอัตราที่ธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ซึ่งเรียกเก็บหรือตามอัตราที่สมาคมธนาคารไทยกำหนด

การหักบัญชีเงินฝาก

19. ข้าพเจ้ายินยอมให้ธนาคารมีสิทธิหักบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของข้าพเจ้าเพื่อหักใช้ค่าธรรมเนียม ค่าโทรเลข ค่าดอกเบี้ย หนี้ตามสัญญาทรัพย์สิน และหนี้อื่น ๆ อันจะพึงมีในการติดต่อกับธนาคาร

20. ข้าพเจ้าจะรักษายอดเงินคงเหลือในบัญชีไม่น้อยกว่า . . . บาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ปิดบัญชีเงินฝาก เว้นแต่จะมีข้อตกลงเป็นอย่างอื่น ถ้าหากข้าพเจ้ามีเงินเหลือในบัญชีต่ำกว่า . . . และขาดการติดต่อกันสะพัดต่อเนื่องกันเป็นเวลา . . . เดือน ข้าพเจ้ายินยอมให้ธนาคารหักเงินในบัญชีกระแสรายวันของข้าพเจ้า เป็นค่าธรรมเนียมการรักษามัญซึ่งงวดละ . . . บาท ทุก ๆ งวด . . . เดือน

21. ถ้าข้าพเจ้ามีหนี้สินความรับผิดชอบใดต่อธนาคารไม่ว่าจะเป็นหนี้สินความรับผิดชอบประเภทใด ข้าพเจ้ายินยอมให้ธนาคารมีสิทธิหักบัญชีของข้าพเจ้าได้โดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

เช็คหรือสมุดเช็คหาย

22. เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องเก็บรักษาสมุดเช็คอันเป็นเอกสารสำคัญไว้ในที่มั่นคงและปลอดภัย ในกรณีที่เช็คที่ข้าพเจ้าได้ส่งจ่ายไปแล้วหายไปหรือถูกลักไป ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ธนาคารทราบถึงรายละเอียดของเช็คนั้น เป็นลายลักษณ์อักษรทันที พร้อมทั้งขอให้ธนาคารระงับการจ่ายเงินตามเช็ค แต่หาปรากฏว่าธนาคารได้จ่ายเงินตามเช็คนั้นไปก่อนวันทราบถึงการสูญหาย ข้าพเจ้ายอมรับว่าธนาคารไม่อยู่ในฐานะที่จะต้องรับผิดชอบใด ๆ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
23. ถ้าเช็คซึ่งข้าพเจ้ายังมีได้ส่งจ่ายสูญหายไปด้วยความจงใจหรือประมาท เลินเล่อก็ตาม และมีผู้ทุจริตนำไปปลอมลายมือชื่อส่งจ่าย ข้าพเจ้ายอมรับว่าธนาคารยอมปราศจากความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น
24. คำสั่งระงับการจ่ายเงินตามเช็คฉบับใดฉบับหนึ่งนั้น ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร ระบุรายละเอียดหมายเลขเช็ค วันที่ส่งจ่าย ชื่อผู้รับเงิน และจำนวนเงินในเช็ค จะสั่งระงับการจ่ายเงินตามเช็คทางโทรศัพท์หรือทางวาจาไม่ได้

แบ็กเคล็ค

25. เมื่อประสงค์จะไถ่สมุดเช็คใหม่ ข้าพเจ้าจะแจ้งความจำนงโดยการลงนามในใบขอเช็คซึ่งแทรกอยู่ในสมุดเช็คเล่มเดิมคู่จคู่เกี่ยวกับการลงนามสั่งจ่ายเช็ค
26. ธนาคารทรงสิทธิที่จะปิดบัญชีเงินฝากเมื่อใดก็ได้ เมื่อธนาคารเห็นสมควรหรือเหมาะสมที่จะกระทำเช่นนั้น และโดยไม่ต้องแสดงเหตุผลให้ ข้าพเจ้าทราบ และข้าพเจ้าขอสงวนสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากธนาคาร เนื่องจากการสั่งปิดบัญชีเงินฝากเช่นว่านี้

27. เชื้อที่เหลือนอยู่กับข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าปิดบัญชีเงินฝากก็ดีหรือ เมื่อธนาคารได้ปิดบัญชีเงินฝากก็ดี ข้าพเจ้าตกลงส่งคืนให้แก่ธนาคารทั้งสิ้น

28. เมื่อธนาคารแจ้งรายการฝากและถอนให้ข้าพเจ้าทราบในวันสิ้นเดือน หรือสิ้นงวด ข้าพเจ้าจะตรวจสอบความถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องจะหักทวงภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ธนาคารได้ส่งรายการแจ้งยอดให้ทราบ หากไม่หักทวงภายในเวลาดังกล่าว ข้าพเจ้ายอมให้ธนาคารถือว่าข้าพเจ้ารับรองว่ารายการการฝากและถอนที่ส่งไปนั้นว่า ถูกต้องแล้ว

29. เมื่อข้าพเจ้าเปลี่ยนแปลงที่อยู่ สำนักงาน และหมายเลขโทรศัพท์ จะแจ้งให้ธนาคารทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เอกสารบัญชีหรือหนังสือติดต่อกันใด ๆ ที่ธนาคารส่งไปให้ข้าพเจ้าตามตำบล ที่อยู่ และหรือสำนักงานทำการที่แจ้งไว้ให้ถือว่าข้าพเจ้าได้ทราบข้อความในเอกสาร บัญชี หรือหนังสือติดต่อกันนั้น ๆ แล้ว

30. ในการทำธุรกิจเกี่ยวกับบัญชีเงินฝาก ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้ โดยเคร่งครัด หากเกิดความเสียหายใด ๆ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ธนาคารไม่ต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

31. ข้าพเจ้ายอมรับทราบว่าข้อตกลงการฝากเงินฉบับนี้อยู่ในดุลพินิจของธนาคารที่จะเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกเมื่อใดก็ได้ โดยธนาคารจะได้อำนาจการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกให้ข้าพเจ้าทราบเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก

32. นอกจากข้อตกลงการฝากเงินที่กำหนดไว้ข้างต้นแล้ว ความผูกพันที่ธนาคารและลูกค้าจะมีต่อกันตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ดี วิธีการและประเพณีอื่นเกี่ยวกับการดำเนินบัญชีกระแสรายวันที่ธนาคารพาณิชย์ทั่วไปปฏิบัติอยู่ก็ดี ให้นำมาใช้บังคับแก่การฝากและถอนเงินบัญชีกระแสรายวันนี้ด้วย เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับเงื่อนไขนี้

ระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคารในกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การหักบัญชีระหว่างธนาคาร เป็นไปโดยเรียบร้อยและเหมาะสมแก่ภาวะการณ์ปัจจุบัน ธนาคารสมาชิกควยความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทย จึงเห็นสมควรให้ยกเลิกระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร ฉบับลงวันที่ 24 มีนาคม 2502 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมเสียทั้งสิ้น และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด 1 ทั่วไป

ข้อ 1. ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตั้ง "สำนักหักบัญชี" เพื่อดำเนินการแห่งระบบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร คือ เป็นแหล่งกลางในการแลกเปลี่ยน "เช็ค" ระหว่างธนาคารที่ได้นำเข้าเป็นสมาชิกแห่งระบบการหักบัญชีนี้ เพื่อทำการหักกลบหนี้ อันจักพึงเกิดขึ้นในการแลกเปลี่ยนนี้ และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการหักบัญชีระหว่างธนาคาร

ข้อ 2. คำว่า "เช็ค" ในระเบียบนี้หมายความว่า

ก. เช็ค คร่าฟ ทิวแลกเงิน ทิวสัญญาใช้เงินและตราสารอื่นใดที่สั่งให้ธนาคารจ่ายเงินเมื่อทรงตามในกรุงเทพมหานคร และใบรับเช็คคืน

ข. ทิวแลกเงิน ทิวสัญญาใช้เงินหรือตราสารอื่นใดที่สั่งจ่ายเงินในกรุงเทพมหานครโดยมีกำหนดเวลา ซึ่งธนาคารผู้จ่ายเงินได้รับรองและถึงกำหนดเวลาจ่ายเงินแล้ว

ค. เช็ค คร่าฟ ทิวแลกเงิน ทิวสัญญาใช้เงิน หรือตราสารอื่นใดที่สั่งให้ธนาคารจ่ายเงินเมื่อทรงตามในต่างจังหวัด หรือทิวแลกเงิน ทิวสัญญาใช้เงิน หรือตราสารอื่นใดที่สั่งจ่ายเงินในต่างจังหวัดโดยมีกำหนดเวลา ซึ่งธนาคารผู้จ่ายเงินได้รับรองและถึงกำหนดเวลาจ่ายเงินแล้ว ทั้งนี้ธนาคารผู้จ่ายเงินตามตราสารดังกล่าวเป็นสาขาของธนาคารสมาชิกซึ่งได้รับปฏิบัติตามระเบียบนี้ และธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบพร้อมทั้งไต่แจ้งให้ธนาคารสมาชิกทราบทั่วกันแล้ว

ข้อ 3 ให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาสำนักหักบัญชีขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกิน 7 คน โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งจากธนาคารสมาชิก กรรมการอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย ให้กรรมการที่มาจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประธานคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการหักบัญชีตลอดจนเสนอแนะเพื่อการพัฒนาวิธีการหักบัญชีให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ข้อ 4 ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดตั้งสถานที่ทำการของสำนักหักบัญชี และเป็นผู้จัดหาเครื่องใช้และเครื่องอุปโภคต่าง ๆ สำหรับดำเนินงานของสำนักหักบัญชี แต่แบบพิมพ์ที่ใช้ในการหักบัญชีนั้น แต่ละธนาคารสมาชิกต้องเป็นผู้จัดหาเอง

ข้อ 5 ให้ธนาคารสมาชิกรับภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของสำนักหักบัญชีโดยเฉลี่ยเท่า ๆ กัน หากรายจ่ายมีจำนวนสูงกว่ารายได้ในขณะใด ให้หน้าเอาส่วนเกินเฉลี่ยกันจ่ายระหว่างธนาคารสมาชิก ตามส่วนของจำนวนธนาคารรวมสาขาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงที่เข้าอยู่ในระบบการหักบัญชี โดยใช้เกณฑ์คำนวณดังนี้คือ สำนักงานใหญ่ หรือ 10 สาขา เท่ากับ 1 หน่วย ในกรณีที่จำนวนสาขามีเศษของสิบ ถ้าเศษนั้นมีจำนวนตั้งแต่ 5 สาขาขึ้นไป ให้นับเป็น 1 หน่วยสำหรับสาขาที่เปิดใหม่ และเข้าอยู่ในระบบการหักบัญชีไม่ถึง 6 เดือน ไม่นับเป็น 1 สาขา

ข้อ 6 ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้แต่งตั้งพนักงานหักบัญชีและตรวจหรือข้อบังคับใด ๆ ของสำนักหักบัญชี เพื่อให้การดำเนินการหักบัญชีเป็นไปอย่างมีระเบียบและเรียบร้อย

ข้อ 7 ธนาคารสมาชิกจะไม่ทำการแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหักบัญชีระหว่างกันเอง หรือ ณ ที่อื่นใด นอกจากที่สำนักหักบัญชี

ข้อ 8 ในการดำเนินการหักบัญชี ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ต้องรับผิดชอบ
ในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเช็ค หรือความบกพร่องที่เกิดจากเช็ค
ที่นำมาแลกเปลี่ยน หรือการที่ธนาคารสมาชิกใดมีเงินไม่พอชำระค้ำประกันการหักบัญชี

หมวด 2 สมาชิก

ข้อ 9 ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสำนักหักบัญชี

ข้อ 10 ธนาคารที่ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชี ต้องมีคุณสมบัติ

ดังนี้

ก. เป็นธนาคารพาณิชย์ และ

ข. มีเช็คนำส่งเข้าแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีเฉลี่ยใน 3 เดือน ก่อน
สมัครเข้าเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 10,000 ฉบับต่อเดือน และเช็คดังกล่าวมีจำนวนเงิน
รวมกันไม่น้อยกว่า 150 ล้านบาท

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชี ให้ทำหนังสือยื่นต่อธนาคารแห่ง
ประเทศไทยเพื่อนำเสนอต่อธนาคารสมาชิก การรับเข้าเป็นสมาชิกจะต้องได้รับความ
ยินยอมจากธนาคารสมาชิกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่ง
ประเทศไทย

ข้อ 11 ธนาคารสมาชิกใดมีความประสงค์จะออกจากการเป็นสมาชิกสำนัก
หักบัญชี ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่ง
เดือน และธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งให้ธนาคารสมาชิกอื่น ๆ ทราบทันที เมื่อพ้นกำหนด
เวลาหนึ่งเดือนนับจากวันที่ในหนังสือดังกล่าว ธนาคารนั้นเป็นอันขาดจากการเป็นสมาชิก

ข้อ 12 ให้ธนาคารสมาชิกพ้นจากการเป็นสมาชิกทันทีในกรณีธนาคารนั้น

1. ไม่สามารถชำระค้ำประกันหนี้หรือ
2. หยุดทำการจ่ายเงินหรือปิดทำการด้วยเหตุใด ๆ หรือ
3. จงใจไม่ส่งผู้แทนไปประจำ ณ สำนักหักบัญชีตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ 16 หรือข้อ 23 แห่งระเบียบนี้ แต่ธนาคารใดไม่สามารถส่งผู้แทนไปประจำสำนักหักบัญชีได้ เนื่องจากมีเหตุการณ์ไม่สงบอันเกิดจากการนัดหยุดงานเกิดขึ้นภายในธนาคารนั้น หรือมีเหตุอื่นอันถือได้ว่าเป็นเหตุสุดวิสัย ธนาคารนั้นจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าปรับตามข้อ 30 และไม่คงพ้นจากการเป็นสมาชิก สำนักหักบัญชีจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดว่ามีเหตุอื่นจะทำให้ได้รับการยกเว้นดังกล่าวนี้หรือไม่

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะแจ้งข้อธนาคารที่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกตามข้อนี้ให้ธนาคารสมาชิกอื่นทราบ

หมวด 3 ผู้แทนธนาคาร

ข้อ 13 ให้ธนาคารสมาชิกแต่งตั้งพนักงานของตนเป็นผู้แทนประจำสำนักหักบัญชี โดยให้ส่งรายชื่อและตัวอย่างลายมือชื่อผู้แทนดังกล่าวให้สำนักหักบัญชีทราบเป็นหลักฐานก่อนการแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหักบัญชี และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใด ต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้สำนักหักบัญชีทราบล่วงหน้าทุกครั้ง สำนักหักบัญชีจะแจ้งการแต่งตั้งหรือการเปลี่ยนแปลงนั้นให้ธนาคารสมาชิกอื่นทราบเป็นหลักฐานก่อนการหักบัญชี

สำนักหักบัญชีจะแจ้งผลการปฏิบัติงานของผู้แทนธนาคารใดให้ธนาคารสมาชิกนั้นทราบเป็นประจำทุกเดือน

ข้อ 14 ผู้แทนประจำสำนักหักบัญชีตามข้อ 13 จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากธนาคารสมาชิกให้ส่งเช็คแลกเปลี่ยน รับเช็ค ลงชื่อในเอกสารประกอบการแลกเปลี่ยนเช็ค ทำการแก้ไขรายการในคู่มือหักบัญชีแทนธนาคารตนและทำการอื่นใดเกี่ยวกับการหักบัญชีใดทุกประการ

ข้อ 15 ธนาคารสมาชิกจะต้องรับผิดชอบโดยบริบูรณ์ในการกระทำของผู้แทนธนาคารตน และผู้แทนธนาคารสมาชิกทุกธนาคารจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานหักบัญชี

หมวด 4 วิธีการหักบัญชี

ข้อ 16 ใ้ใหม่การแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหักบัญชีระหว่างธนาคารในวันทำการธนาคารดังต่อไปนี้

รอบแรก ตั้งแต่เวลา 9.30 น. ถึง 10.00 น.

รอบสอง ตั้งแต่เวลา 12.00 น. ถึง 13.00 น.

ธนาคารสมาชิกทุกธนาคารต้องนำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีที่สำนักหักบัญชีในรอบสอง

ธนาคารที่มีเช็คนำส่งหรือเช็คที่ได้รับในการแลกเปลี่ยน ณ สำนักหักบัญชีอย่างใดอย่างหนึ่งเฉลี่ยทุก 6 เดือน ไม่น้อยกว่า 80,000 ฉบับต่อเดือน และมีสาขาที่ทำการแลกเปลี่ยนเช็คตามสำนักงานใหญ่ตามข้อ 17 . ตั้งแต่ 20 สาขาขึ้นไป ให้นำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีในรอบแรกด้วย

ทุกวันสิ้นเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้แจ้งให้ธนาคารสมาชิกทราบว่า ธนาคารใดจะต้องนำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีในรอบแรก

ธนาคารใดมีเช็คหรือมีสาขาน้อยกว่าที่กำหนดไว้ข้างต้น หากประสงค์จะนำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีในรอบแรก จะคงได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งชื่อธนาคารที่ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวนี้ให้ธนาคารสมาชิกอื่นทราบ

ให้ทุกธนาคารที่ตองนำเช็คมาแลกเปลี่ยนหรือที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้นำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีในรอบแรกมาทำการแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีทั้งสอง รอบตลอดไป

ให้ธนาคารสมาชิกที่จะตองนำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีในรอบใดส่งผู้แทนมาประจำอยู่ที่สำนักหักบัญชีในรอบนั้นตามกำหนดเวลาข้างต้น

ข้อ 17 ให้สาขาของธนาคารสมาชิกทุกแห่งที่ส่งเช็คเข้าแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีตามระเบียบนี้ ทำการแลกเปลี่ยนเช็คผ่านสำนักงานใหญ่ของตน

ข้อ 18 การแลกเปลี่ยนเช็คให้เป็นไปตามวิธีการดังต่อไปนี้

ก. เช็คทุกฉบับที่นำมาแลกเปลี่ยน ให้ธนาคารสมาชิกผู้นำมาชี้แจงเฉพาะในนามของธนาคารตน

ข. การแลกเปลี่ยนเช็ค ให้แลกเปลี่ยนกันตามเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ 16 โดยธนาคารผู้นำเช็คมาแลกเปลี่ยนต้องรวบรวมเช็คของธนาคารหนึ่ง ๆ เข้าไว้ด้วยกันตามลำดับธนาคาร และให้ใช้ใบนำส่งเช็คตามแบบท้ายระเบียบนี้แจ้งจำนวนฉบับและยอดเงินรวมของเช็คของธนาคารหนึ่ง ๆ โดยทำเป็นคู่มือบันทึกไว้กับหน้าเช็คทุกฉบับเป็นรายธนาคาร ไปนอกจากนี้ให้มีรายการประกอบใบนำส่งเช็คทุกฉบับตามแบบท้ายระเบียบนี้ด้วย

การแลกเปลี่ยนเช็ค ใหญ่แทนธนาคารต่างแลกเปลี่ยนเช็คพร้อมด้วยใบนำส่ง
 คอกัน เช็คของธนาคารใดก็ใหญ่แทนธนาคารส่งมอบให้แก่ผู้แทนธนาคารนั้น ณ โຕะประจำ
 ของธนาคารนั้น

ค. ใหญ่แทนธนาคารที่รับเช็คไว้ลงนามรับ และประทับตราธนาคารใน
 คูณับใบนำส่ง เช็ค แล้วส่งคืนคูณับให้แก่ผู้แทนธนาคารที่นำส่ง เช็คทันที

ง. เมื่อเวลาที่กำหนดไว้เพื่อการแลกเปลี่ยนเช็คสิ้นสุดลงและพนักงาน
 หักบัญชีประกาศการหักบัญชีขึ้นแล้ว ใหญ่แทนธนาคารที่นำส่ง เช็คทำใบสรุปผลการนำส่ง
 เช็ค ตามแบบท้ายระเบียบนี้ เป็นคูณับ แสดงยอดรวมจำนวนฉบับและยอดเงินรวมของ
 เช็คที่ธนาคารตนได้นำมาแลกเปลี่ยนทั้งหมดส่งให้ใหญ่แทนธนาคารผู้รับเช็คทันที และกรอก
 ยอดรวมจำนวนฉบับและยอดเงินรวมของ เช็คธนาคารอื่นที่ตนเป็นเจ้าของในผลการหักบัญชี
 ตามแบบท้ายระเบียบนี้ เป็นคูณับ พร้อมทั้งออกยอดรวมจำนวนฉบับและยอดเงินรวมทั้งสิ้น

จ. ใหญ่แทนธนาคารที่รับเช็คไว้ลงนามรับ และประทับตราธนาคารใน
 คูณับใบสรุปผลการนำส่ง เช็ค แล้วส่งคืนคูณับให้แก่ผู้แทนธนาคารที่นำส่ง และกรอกยอด
 รวมจำนวนฉบับและยอดเงินรวมของ เช็คธนาคารตนที่ตนเป็นลูกหนี้ธนาคารอื่นในผลการหัก
 บัญชี จากใบสรุปผลการนำส่ง เช็คแล้วออกผลการเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ และให้ยื่นคูณับ
 ผลการหักบัญชีให้ผู้แทนธนาคารลงนามรับรอง แล้วต่อพนักงานหักบัญชี ภายในกำหนดเวลา
 1 ชั่วโมง สำหรับการแลกเปลี่ยนเช็คในรอบแรกและ $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมงในรอบสอง
 นับจากเวลาการแลกเปลี่ยนเช็คแต่ละรอบตามที่กำหนดไว้ในข้อ 16 แห่งระเบียบนี้สิ้นสุดลง

ฉ. จากคูณับผลการหักบัญชี ให้พนักงานหักบัญชีทำงบบัญชีการหักบัญชีไว้
 ตามแบบท้ายระเบียบนี้ เมื่อปรากฏว่างบบัญชีการหักบัญชีถูกต้องแล้วให้พนักงานหักบัญชี
 รับรองยอดเงินที่แต่ละธนาคาร เป็นลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ในการหักบัญชีในคูณับ ผลการหัก
 บัญชีของแต่ละธนาคาร และมอบคูณับนั้นให้แก่ผู้แทนธนาคาร โดยแลกเปลี่ยนกับคูณับ
 ผู้แทนธนาคารที่ได้รับรองแล้ว ถือว่าการแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหักบัญชีเสร็จสิ้น

ในกรณีที่มีปัญหา เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหักบัญชีและพนักงาน
หักบัญชีไม่อาจทำบัญชีหักบัญชีได้ ให้พนักงานหักบัญชีทำบัญชีจาก
หลักฐานที่มีอยู่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 19 ให้ผู้แทนธนาคารสมาชิกอยู่ประจำสำนักหักบัญชีในระหว่างเวลา
แลกเปลี่ยนเช็ค จนกว่าพนักงานหักบัญชีจะได้ออกเช็คเพื่อการหัก
บัญชีเสร็จสิ้นแล้ว

ข้อ 20 หลังจากสำนักหักบัญชีได้ออกเช็คเพื่อการแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหัก
บัญชีเสร็จสิ้นแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้หักบัญชีธนาคารผู้เป็นลูกหนี้และขึ้นบัญชี
ธนาคารผู้เป็นเจ้าหนี้ในบัญชีเงินฝากของธนาคารนั้น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็น
จำนวนเท่ากันยอดเงินของแต่ละธนาคารเป็นลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ ตามบัญชีหักบัญชีของ
พนักงานหักบัญชี

ถ้าปรากฏว่าธนาคารผู้เป็นลูกหนี้มีเงินคงเหลือฝากอยู่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
ไม่พอหักยอดเงินที่ตนเป็นลูกหนี้ในการหักบัญชีครั้งใด ให้ธนาคารนั้นนำส่งเงินเข้าบัญชีเสีย
ให้เพียงพอในวันนั้น ภายในกำหนดเวลา 16.00 น

แต่ถ้าธนาคารผู้เป็นลูกหนี้ดังกล่าวไม่ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติตามวรรค
ก่อนได้ ให้ถือว่าหักบัญชีครั้งนั้นเป็นโมฆะ ให้พนักงานหักบัญชีบอกกล่าวเป็นหนังสือให้
ทุกธนาคารทราบในวันนั้น และให้ธนาคารทุกธนาคารส่งผู้แทนมาสำนักหักบัญชีพร้อมกันเวลา
8.30 น. ของวันทำการถัดไปเพื่อส่งเช็คทั้งปวงคืนกัน เมื่อทุกธนาคารได้คืนเช็คกันแล้ว
ให้พนักงานหักบัญชีจัดให้มีการหักบัญชีใหม่อีกครั้งหนึ่งทันที โดยมิให้ธนาคารที่ไม่สามารถ
จ่ายเงินได้เข้าร่วมควย

ข้อ 21 การแก้ไขจำนวนเงินที่คลาดเคลื่อนในการหักบัญชีนั้น ให้ธนาคารสมาชิกคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแจ้งให้สำนักหักบัญชีทราบเป็นหนังสือให้หักบัญชีหรือขึ้นบัญชีของตนเป็นจำนวนเงินเท่าใดเพื่อการแก้ไขนั้นแล้วแต่กรณี เมื่อสำนักหักบัญชีได้รับแจ้งจากธนาคารคู่กรณีแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีหรือขึ้นบัญชีธนาคารนั้น ๆ ทันทีตามจำนวนเงินที่ธนาคารคู่กรณีได้แจ้งสำนักหักบัญชี

ในกรณีที่ธนาคารคู่กรณีฝ่ายหนึ่งร้องขอเป็นหนังสือให้แก้ไขดังกล่าวข้างต้น แต่ธนาคารคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่มาทำการแก้ไขขอผิดพลาดให้ถูกต้องธนาคารผู้ร้องขอจะส่งสำเนาหลักฐานขอผิดพลาดดังกล่าว เสนอสำนักหักบัญชี และสำนักหักบัญชีจะแจ้งและส่งสำเนาหลักฐานที่ผู้ร้องขอใส่ส่งให้สำนักหักบัญชีอีกฝ่ายหนึ่งทราบเพื่อมาทำการแก้ไขหรือหักทวงเสียภายในกำหนดเวลา 2 วัน หากธนาคารคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งนั้นไม่มาทำการแก้ไขหรือหักทวงภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าธนาคารคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งนั้นยอมรับขอผิดพลาด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีหรือขึ้นบัญชีธนาคารคู่กรณีนั้น ๆ ทันที ตามจำนวนเงินที่ธนาคารผู้ร้องขอได้แจ้งสำนักหักบัญชี

ในกรณีที่ขอผิดพลาดเกิดจากการเรียกเก็บเงินตามเช็คผิดธนาคารหรือเรียกเก็บเป็นจำนวนเงินคลาดเคลื่อนตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป ให้ธนาคารคู่กรณีทั้งสองฝ่ายร้องขอแก้ไขขอผิดพลาดเป็นหนังสือต่อสำนักหักบัญชี ภายในเวลา 15.45 น. ของวันนั้น เมื่อสำนักหักบัญชีได้รับหนังสือร้องขอดังกล่าวแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีหรือขึ้นบัญชีธนาคารนั้น ๆ ทันทีตามจำนวนเงินที่ธนาคารคู่กรณีได้แจ้งสำนักหักบัญชี

ในกรณีที่ธนาคารผู้รับเช็คตรวจพบภายหลังว่ามีเช็คสูญหายหรือได้รับเช็คมา ไม่ครบจำนวนตามใบสรุปผลการนำส่งเช็คของธนาคารผู้นำส่งเช็ค ให้ธนาคารผู้กรณังทั้งสองฝ่ายร้องขอแก้ไขข้อผิดพลาดเป็นหนังสือต่อสำนักหักบัญชี ภายในเวลา 9.00 น. ของวันทำการถัดไป เมื่อสำนักหักบัญชีได้รับหนังสือร้องขอดังกล่าวแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีหรือขึ้นบัญชีธนาคารนั้น ๆ ทั้งนี้ตามจำนวนเงินที่ธนาคารผู้กรณังแจ้งสำนักหักบัญชี

หมวด 5 วิธีการคืนเช็ค

ข้อ 22 เช็คที่จำเป็นต้องส่งคืนด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ธนาคารสมาชิกผู้คืนเช็คต้องทำใบคืนเช็คตามแบบทนายระเบียบนี้ แจงเหตุผลการคืนลัดตึกกับเช็คคืนทุกฉบับ

ข้อ 23 การคืนเช็คให้เป็นไปตามวิธีการดังต่อไปนี้

ก. เช็คที่ต้องส่งคืนเนื่องจากการหักบัญชีของวันใด ให้นำมาทำการแลกเปลี่ยนเพื่อหักบัญชีที่สำนักหักบัญชี ระหว่างเวลา 8.30 น. ถึง 9.00 น. ของวันทำการถัดไป เช็คที่มีไค้คืนกันตามกำหนดนี้ให้ถือว่าเป็นเช็คที่ได้รับชำระเงินแล้วและธนาคารผู้รับเช็คคืนอาจไม่ยอมรับเช็คนั้นจากธนาคารผู้คืนเช็คก็ได้

การคืนเช็คโดยวิธีนำเช็คมาหักบัญชีที่สำนักหักบัญชีตามที่กล่าวข้างต้นนั้น ให้ปฏิบัติตามวิธีการหักบัญชีที่กำหนดไว้ในหมวด 4 โดยอนุโลม แต่ไม่ต้องทำใบสรุปผลการนำส่งเช็ค และให้ผู้แทนธนาคารผู้รับเช็คคืนตรวจการชื่ครวมเฉพาะของธนาคารตน ตรวจจำนวนฉบับและยอดเงินตามเช็คของธนาคารผู้คืนเช็คกับใบนำส่งเช็คทันที เมื่อได้ตรวจถูกต้องแล้วให้ลงนามรับและประทับตราธนาคารในฉบับใบนำส่งเช็ค แล้วส่งคืนให้ผู้แทนธนาคารผู้คืนเช็ค และกรอกรายการยอดรวมจำนวนฉบับและยอดเงินรวมของเช็คที่ธนาคารตนเป็นลูกหนี้ธนาคารอื่นในคุดการหักบัญชี

การยื่นบัญชีผลการหักบัญชี เช็คคืนต่อพนักงานหักบัญชี ให้กระทำให้เสร็จสิ้น ภายในเวลาไม่เกิน 45 นาที นับจากเวลาการแลกเปลี่ยนเช็คคืนกันสิ้นสุดลง ตามที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

ข. ในการนำเช็คคืนมาทำการหักบัญชีตามที่กล่าวใน ก. ให้ธนาคารผู้ส่งเช็คคืนทำใบรับเช็คคืนตามแบบท้ายระเบียบนี้ ส่งให้ธนาคารผู้รับเช็คคืนและให้ธนาคารผู้รับเช็คคืนลงนามรับรองใบรับเช็คคืน แล้วส่งให้สำนักหักบัญชีในวันที่ได้รับเช็คคืน

ค. ถ้าปรากฏว่าธนาคารผู้เป็นลูกหนี้เช็คคืนมีเงินคงเหลือฝากอยู่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่พอหักยอดเงินที่ตนเป็นลูกหนี้ในการหักบัญชีเช็คคืนครั้งใด และไม่สามารถนำเงินเข้าบัญชีได้ภายในเวลา 10.00 น. แล้ว ให้ถือว่าทำการหักบัญชีในวันที่ล่วงมาเป็นโมฆะ พนักงานหักบัญชีจะบอกกล่าวเป็นหนังสือให้ทุกธนาคารทราบ และให้ทุกธนาคารส่งผู้แทนมาสำนักหักบัญชีพร้อมกัน เวลา 10.30 น. ในวันนั้นเพื่อส่งเช็คทั้งปวงที่ได้หักบัญชีกันไปในวันล่วงมาแล้วคืนกัน และเมื่อทุกธนาคารได้คืนเช็คกันแล้ว พนักงานหักบัญชีจะจัดให้มีการหักบัญชีสำหรับวันที่ล่วงมากันใหม่อีกครั้งหนึ่งทันที โดยมีให้ธนาคารที่ไม่สามารถจ่ายเงินได้เข้าร่วมด้วย

ง. ให้พนักงานหักบัญชีรวบรวมรายการจำนวนเช็คและจำนวนเงินตามเช็คที่คืนด้วยเหตุผลว่า มีเงินในบัญชีไม่พอจ่าย เงินในบัญชีไม่มีได้บัญชีแล้ว หรือให้ติดต่อกับผู้ส่งจ่าย แล้วแจ้งให้ธนาคารสมาชิกทราบเดือนละครั้ง เพื่อธนาคารสมาชิกดำเนินการให้การออกเช็คที่คืนด้วยเหตุผลดังกล่าวลดน้อยลงจนหมดสิ้นไป

ข้อ 24 ถ้าเช็คที่ส่งคืนเนื่องจากการหักบัญชีของวันใดเป็นเช็คที่ส่งจ่ายจากบัญชีเดียวกันมีจำนวนเงินรวมกันได้ตั้งแต่ 3 ล้านบาทขึ้นไป และเป็นเช็คที่คืนด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เป็นเช็คที่เข้าอยู่ในรายชื่อธนาคารไม่จ่ายเงินตามมาตรา 991 หรือมาตรา 992 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ
2. เป็นเช็คที่โคปีบัญชีแล้วหรือไม่มีบัญชี หรือ
3. เป็นเช็คปลอมหรือลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายเป็นลายมือปลอม

เมื่อธนาคารผู้ส่ง เช็คคืนด้วยความยินยอมของ ธนาคารผู้รับ เช็คคืนร้องขอ เป็นหนังสือ และนำเช็คคืนมาทำการหักบัญชีที่สำนักหักบัญชีภายในเวลา 15.15 น. ของ วันนั้น และพนักงานหักบัญชีพิจารณาเห็นสมควรให้มีการคืนเช็คคืนได้ ให้ธนาคารผู้ถูกหัก บัญชีส่งผู้แทนมาถึงสำนักหักบัญชีภายในเวลา 15.45 น. การคืนเช็คให้ปฏิบัติตามวิธีการที่ กำหนดไว้ในข้อ 22. และ 23. โดยอนุโลมและให้พนักงานหักบัญชีแจ้งเป็นหนังสือ ให้ธนาคารสมาชิกทราบภายในเวลา 9.00 น. ของวันทำการถัดไป

ข้อ 25 เช็คที่ส่งคืนธนาคารที่มิได้เป็นสมาชิกแห่งระบบการหักบัญชีผ่าน ธนาคารสมาชิก ให้นำไปทำการหักบัญชีที่สำนักหักบัญชีตามข้อ 23

หมวด 6 ค่าเข้าเป็นสมาชิก ค่าบำรุง และการลงโทษ

ข้อ 26 ธนาคารที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีตามข้อ 10 เมื่อได้ ได้รับความยินยอมให้เป็นสมาชิกได้แล้ว ต้องเสียค่าเข้าเป็นสมาชิกให้แก่สำนักหักบัญชี เป็น เงิน 50,000.- บาท ค่าเข้าเป็นสมาชิกนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักจากบัญชีเงิน ฝากของธนาคารที่เข้าเป็นสมาชิกนี้

ข้อ 27 ธนาคารที่เป็นสมาชิกต้องเสียค่าบำรุงให้แก่สำนักหักบัญชีในอัตรา ปีละ 10,000.- บาท และธนาคารแห่งประเทศไทยจะจ่ายสมทบอีกปีละ 10,000.- บาท ค่าบำรุงนี้ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีของธนาคารสมาชิกทุกวันทำการต้นปี ในกรณีที่ ธนาคารได้เข้าเป็นสมาชิกในวันที่มีใช้วันทำการต้นปีให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงิน ฝากของธนาคารสมาชิกนั้นในวันที่เริ่มเข้าเป็นสมาชิกเป็นจำนวน 10,000.- บาทด้วย

ข้อ 28 ผู้แทนธนาคารสมาชิกใด

- ก. ไม่สามารถส่งบุคลากรหักบัญชีตามเวลาที่กำหนดตามข้อ 18 หรือข้อ 23 หรือ
- ข. ทำบุคลากรหักบัญชีไม่ถูกต้อง และไม่สามารถหาข้อผิดพลาดนั้นได้ภายในเวลา 10 นาที หลังจากพนักงานหักบัญชีแจ้งให้ทราบ

สำนักหักบัญชีจะปรับธนาคารนั้นในอัตรา 10 นาที ต่อ 1,000.- บาท โดยวิธีให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงินฝากของธนาคารนั้น

ข้อ 29 ผู้แทนธนาคารสมาชิกใดที่นำเช็คมาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีที่สำนักหักบัญชีล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ 16 หรือข้อ 23 ในรอบใดจะถูกห้ามมิให้นำเช็คเข้ามาแลกเปลี่ยนเพื่อการหักบัญชีในรอบนั้น แต่ผู้แทนธนาคารนั้นต้องรับเช็คที่ธนาคารอื่นส่งเรียกเก็บ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยซึ่งสำนักหักบัญชีจะได้พิจารณาวินิจฉัยเป็นกรณี ๆ ไป คำวินิจฉัยของสำนักหักบัญชีให้ถือว่าเด็ดขาด

ข้อ 30 ธนาคารสมาชิกหรือผู้แทนธนาคารสมาชิกใด ปฏิบัติการอันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบนี้หรือกฎหรือข้อบังคับใด ๆ ของสำนักหักบัญชี สำนักหักบัญชีจะปรับธนาคารนั้นครั้งละ 200.-บาท โดยวิธีให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหักบัญชีเงินฝากของธนาคารนั้น

ข้อ 31 เงินค่าเช่าเป็นสมาชิก เงินค่าบำรุง และเงินค่าปรับต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นรายได้ของสำนักหักบัญชี ธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ของสำนักหักบัญชี

หมวด 7 ปกฉฉฉฉ

ข้อ 32 ให้ธนาคารสมาชิกรับรองเช็คว่าใช้เงินได้ให้แกกันโดยไมคิด
ค่าธรรมเนียม

ข้อ 33 ให้ธนาคารผู้นำส่งเช็คที่เรียกเก็บคลาดเคลื่อนเกินกว่าความเป็น
จริงตั้งแต่ 500,000.-บาทขึ้นไป ซึ่งได้มีการร้องขอให้แก้ไขต่อสำนักหักบัญชีในวันถัด
จากวันหักบัญชีหรือหลังจากนั้น จ่ายค่าปรับสำหรับจำนวนเงินที่เรียกเก็บคลาดเคลื่อนนั้น
ตามอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานของธนาคารแห่งประเทศไทย ในขณะที่ให้แกธนาคารผู้รับ
เช็ค โดยคิดตั้งแต่วันที่เรียกเก็บคลาดเคลื่อน

ข้อ 34 ธนาคารสมาชิกอาจขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบนี้ได้โดยให้ทำ
หนังสือเสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อนำเสนอธนาคารสมาชิกการแก้ไขเพิ่มเติม
จะต้องได้รับความยินยอมจากธนาคารสมาชิกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งและได้รับความเห็นชอบ
จากธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ 35 ธนาคารที่เป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีอยู่แล้ว หรือที่ขอสมัครเป็นสมาชิก
และได้รับความยินยอมให้เป็นสมาชิกได้แล้ว ให้ถือว่าได้ตกลงยินยอมผูกพันและปฏิบัติตาม
ระเบียบการหักบัญชีนี้ ตลอดจนกฎและข้อบังคับของสำนักหักบัญชีที่ได้อำนาจขึ้นใช้และคำ
วินิจฉัยของธนาคารแห่งประเทศไทยตามข้อ 36 และคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ
ตามข้อ 37

ข้อ 36 ถ้ามีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับคำตีความระเบียบนี้ หรือกฎหรือข้อบังคับ
ของสำนักหักบัญชี ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 37 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการชั้นคณะหนึ่ง มีจำนวน 3 คน มีอำนาจหน้าที่ชี้ขาดปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเช็คเพื่อการหักบัญชี

ถ้าจากความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคัดค้านอนุญาโตตุลาการคนใดคนหนึ่งและธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าคำคัดค้านนั้นฟังขึ้น หรืออนุญาโตตุลาการคนใดคนหนึ่งไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการชั้นแทนอนุญาโตตุลาการผู้นั้นเป็นคราว ๆ ไป

ข้อ 38 ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเลิกสำนักหักบัญชีเสียก็ได้เมื่อเห็นสมควร แต่ต้องมีหนังสือบอกล่วงหน้าให้ธนาคารสมาชิกทราบไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน

หมวด 8 บทเฉพาะกาล

ข้อ 39 ให้ถือว่าสำนักหักบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตั้งขึ้นตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร ฉบับลงวันที่ 24 มีนาคม 2502 เป็นสำนักหักบัญชีที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบนี้

ข้อ 40 ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารอื่นที่เป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร ฉบับลงวันที่ 24 มีนาคม 2502 เป็นสมาชิกสำนักหักบัญชีตามระเบียบนี้

ข้อกำหนดว่าด้วยคุณสมบัติของสมาชิกในข้อ 10 แห่งระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับแก่ธนาคารที่เป็นสมาชิกดังกล่าวข้างต้น

ข้อ 41 ให้ถือว่าผู้แทนธนาคารที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร ฉบับลงวันที่ 24 มีนาคม 2502 เป็นผู้แทนธนาคารที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบนี้ จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ 42 ให้บรรดากฎและข้อบังคับที่ออกตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร ฉบับลงวันที่ 24 มีนาคม 2502 ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะมีกฎหรือข้อบังคับที่ออกตามระเบียบนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
ใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวทิพย์วดี มนัสวานิช เกิดที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2499 สำเร็จปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยม อันดับสอง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2520 และสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตไทย เมื่อปีการศึกษา 2523 เริ่มทำงานครั้งแรกด้วยการรับราชการ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2521 ปัจจุบันทำงานที่ ฝ่ายกฎหมาย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย